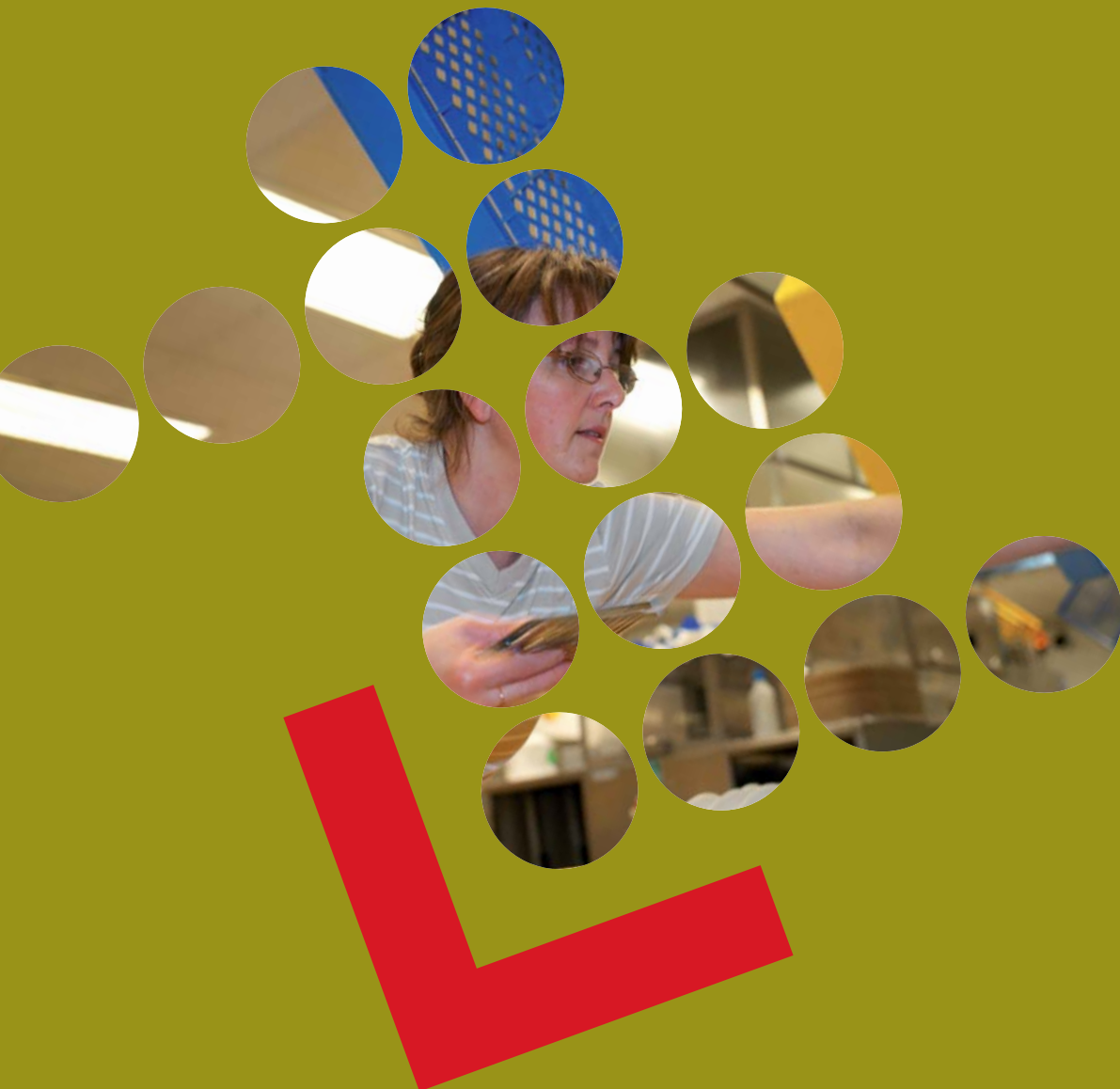

Lönerapport år 2005

Löner och löneutveckling år 1994–2004

© Landsorganisationen i Sverige 2005

Omslagsfoto: Stefan Bohlin

Grafisk form: LO

Original: MacGunnar – Information & Media

Tryck: Sjuhäradsbygdens tryckeri AB, Borås 2005

ISBN 91-566-2205-8

LO 05.08 2 000

Innehåll

Sammanfattning.....	5
Metod.....	8
Lönenivå år 2004.....	10
Löneutveckling år 2004 räknat i procent.....	12
Löneutveckling år 2004 räknat i kronor.....	14
19 sektorer – lönenivå och löneutveckling.....	16
Löneutveckling år 1994–2004.....	20
Kvinnor och män.....	25
Löner år 2005.....	31
Löneutveckling 20 år framåt.....	33
Bilaga 1 Strukturrensning.....	34
Standardvägning.....	35
Statistisk osäkerhet.....	36
Stat och landsting – missvisande löneökning.....	37
Bilaga 2 Månadslön år 2004 och löneutveckling år 1994–2004 för arbetare, tjänstemän och samtliga anställda.....	38

Sammanfattning

Den genomsnittliga månadslönen för samtliga anställda år 2004 var 23 000 kronor. För arbetare var den 18 700 kronor och för tjänstemän 26 600 kronor. Tjänstemännens löner är därmed hela 43 procent högre än arbetarnas. I kronor räknat blir skillnaden 8 000 kronor.

Lönerna är högre inom privat sektor än inom offentlig. Skillnaden är cirka 15 procent för såväl arbetare som tjänstemän.

Månadslön år 2004

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	18 700	26 600	23 000
Privat sektor	19 400	28 100	23 900
Offentligt sektor	16 900	24 100	21 200

Lönerna ökade 3,4 procent

Lönerna ökade med 3,4 procent för samtliga anställda år 2004. För *arbetare ökade lönerna med 3,2 procent* och för *tjänstemän med 3,6 procent*. Det vill säga nästan en halv procent mer för tjänstemän.

Bland tjänstemän var dock skillnaden stor mellan privat och offentlig sektor. För *tjänstemän inom privat sektor* ökade lönerna med 4,0 procent medan de för *tjänstemän inom offentlig sektor* ökade med endast 2,7 procent. Noteras bör dock att löneförhandlingar inom statlig sektor ej var klara i tid för att ingå i årets lönestatistik.

Löneökning år 2004. Procent

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	3,2	3,6	3,4
Privat sektor	3,2	4,0	3,7
Offentligt sektor	3,4	2,7	2,9

Tydligare skillnad i kronor räknat

I kronor räknat så ökade lönerna *betydligt mer för tjänstemän än för arbetare*. För arbetare ökade månadslönen med 580 kronor och för tjänstemän med 920 kronor. Det vill säga 340 kronor mer till tjänstemännen.

För *tjänstemän inom privat sektor* ökade månadslönen med hela 1 080 kronor medan *arbetare inom offentlig sektor* fick nöja sig med hälften så mycket, 550 kronor.

Löneökning år 2004. Kronor

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	580	920	770
Privat sektor	600	1 080	850
Offentligt sektor	550	630	600

Lönegapet har ökat stadigt de senaste 10 åren

År 1994–2004 har lönerna ökat med 44 procent för arbetare och 52 procent för tjänstemän. Det innebär att lönegapet mellan arbetare och tjänstemän ökat rejält de senaste tio åren. År 1994 var lönerna för tjänstemän 34 procent högre än för arbetare. År 2004 har skillnaden ökat till 43 procent.

Total löneökning år 1994–2004. Procent

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	44	52	49
Privat sektor	46	54	50
Offentligt sektor	40	48	46

Månadslön år 1994–2004. Kronor

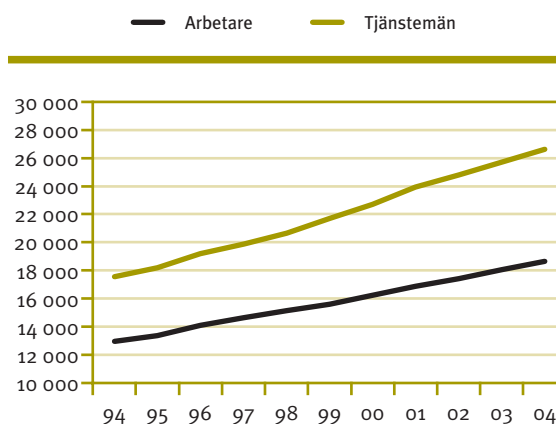

Diagram 6.1

Kvinnor och män

Den genomsnittliga månadslönen för samtliga kvinnor var 20 700 kronor och för män 25 200 kronor år 2004. Män har därmed i genomsnitt 4 500 kronor högre lön än kvinnor. Räknat i procent så motsvarar lönen för kvinnor 82 procent av lönen för män.

Månadslön år 2004

	Kvinnor	Män
Samtliga	20 700	25 200
Privat sektor	21 400	25 300
Offentlig sektor	20 100	24 500

Lönerna ökade mer för män – och kvinnor

Lönerna ökade *mer för män* än för kvinnor. För kvinnor ökade lönerna med 3,4 procent och för män med 3,6 procent. Men fördelade efter sektor så ökade lönerna faktiskt *mer för kvinnor* inom både privat och offentlig sektor. Detta något motsägelsefulla resultat förklaras av att antalet kvinnor och män är så olika inom respektive sektor samt att lönerna ökade olika mycket inom privat och offentlig sektor.

I *kronor räknat* så ökade dock lönerna mer för män inom såväl privat som offentlig sektor.

Löneökning år 2004. Procent

	Kvinnor	Män
Samtliga	3,4	3,6
Privat sektor	3,9	3,8
Offentlig sektor	2,9	2,6

Standardvägning minskar löneskillnaden

Så kallad *standardvägning efter yrke* visar att löneskillnaden är mindre då kvinnor och män i samma yrke och sektor jämförs. Med standardvägning så

Kvinnors lön i procent av mäns lön

	Ej standardvägt	Standardvägt
Samtliga	82	93
Arbetare	86	96
Tjänstemän	77	91

ökar kvinnors lön i procent av mäns lön från 82 procent till 93 procent. För arbetare ökar den till 96 procent medan den för tjänstemän stannar på 91 procent.

Kvinnor lika med låglöneyrke

Faktum kvarstår dock att män i genomsnitt har betydligt högre lön än kvinnor och en jämförelse av *andel kvinnor* och *lönenivå* inom olika sektorer visar att en *hög andel kvinnor* inom en sektor även innebär en *låg lönenivå*. Likaså medför en *hög andel män* en *hög lönenivå*. Det vill säga att lönerna är klart lägre inom de sektorer och yrken där i huvudsak kvinnor arbetar jämfört med de sektorer och yrken som män arbetar i.

Löner 20 år framåt

Rapporten avslutas med några antaganden om hur löneutvecklingen kommer att se ut i framtiden. Om löneutveckling antas fortsätta i samma takt som de senaste 10 åren så kommer lönegapet mellan arbetare och tjänstemän att öka stadigt och om 20 år så kommer lönerna för tjänstemän att vara *60 procent* högre än för arbetare.

För att minska lönegapet krävs att trenden i nuvarande löneutveckling bryts och att lönerna för arbetare ökar mer än för tjänstemän under en längre period. Om till exempel nuvarande löneutvecklingen blir den omvända och lönerna ökar med drygt en *halv procent mer för arbetare än för*

Samma löneökningstakt som senaste 10 åren. Månadslön

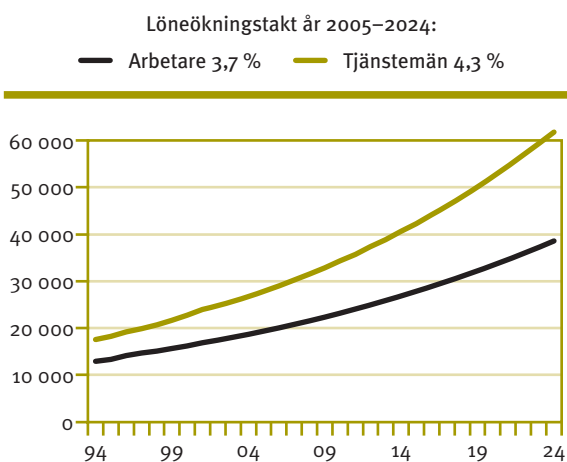

Diagram 9.1

tjänstemän så skulle lönegapet minska till 27 procent om 20 år.

För att lönegapet ska *försvinna helt* inom 20 år så krävs dock att lönerna för arbetare ökar med 2 procent mer varje år.

Omvänd löneökningstakt mot senaste 10 åren. Månadslön

Löneökningstakt år 2005–2024:

— Arbetare 4,3 % — Tjänstemän 3,7 %

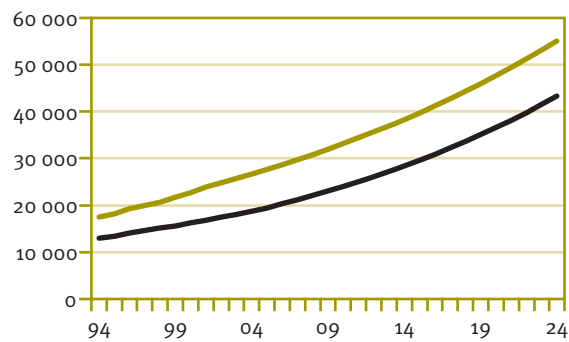

Diagram 9.3

Metod

Rapporten syftar till att beskriva *lönenivå och löneutveckling* för olika grupper av anställda på den svenska arbetsmarknaden.

Rapporten beskriver främst löneläget år 2004. Det gäller såväl lönenivå som löneutveckling. Dessutom redogörs för löneutvecklingen år 1994–2004, samt prognoser för år 2005–2024.

Som dataunderlag används den så kallade *lönestrukturstatistiken* som redovisas av Statistiska centralbyrån. Lönestrukturstatistiken redovisas en gång per år och är fördelad på fem olika sektorer – privatanställda arbetare, privatanställda tjänstemän, stat, kommun och landsting. Statistiken har redovisats sedan år 1994 vilket även avgränsar rapportens jämförelser över tiden.

I syfte att förbättra statistikens jämförbarhet över tiden och mellan de olika sektorerna har statistiken bearbetats på några punkter. Det gäller beräkning av ett *enhetligt lönebegrepp*, *utökad sektorindelning* samt *strukturensning*.

Lönebegrepp

Lönestrukturstatistiken redovisas med olika lönebegrepp för olika sektorer. I rapporten används däremot ett lönebegrepp som är jämförbart för alla sektorer. Detta lönebegreppet är *månadslön för heltidsarbete på dagtid*. Tabell 1.1 visar vilka lönekomponenter som ingår för respektive sektor.

De lönekomponenter som *inte ingår* är i huvudsak olika typer av *rörliga lönetillägg* som till exem-

pel för obekvämt arbetstid, skiftgång och oövertid. Inte heller är *arbetstidsförkortning* som är framförhandlad i utbyte mot löneökning medräknad.

Uppräkningsfaktor för timlön

För privatanställda arbetare har genomsnittlig månadslön beräknats genom att multiplicera timlönen med 167,5. Detta motsvarar det genomsnittliga antalet arbetade timmar som en heltidsanställd arbetar per månad med hänsyn till hur helgdagar infaller under en 28-årsperiod. Samma uppräkningsfaktor har använts för samtliga år för att ge bästa möjliga jämförbarhet över tiden.

Redovisningsgrupper

Lönestrukturstatistiken redovisas *inte efter avtalsområden* men väl efter näringsgren och yrke. Utifrån detta har statistiken grupperats för att efterlikna avtalsområdena så mycket som möjligt. Detta har skett genom indelning av de anställda i två, sex och 19 sektorer. Tabell 1.2 visar vilka näringsgrenar och yrken som ingår i respektive sektor. Observera att de privata sektorerna är uppdelade efter näringsgren medan de offentliga är uppdelade efter yrke.

Strukturensning

För att rensa bort löneskillnader över tiden som beror på *förändring av antalet anställda* så har statistiken *strukturensats*. Strukturensningen har

Rapportens lönebegrepp

Sektor	Lönekomponenter
Privatanställda arbetare	Tid- och prestationslön, helglön och andra förmåner. Timlön
Privatanställda tjänstemän	Tid- och prestationslön, helglön och andra förmåner. Månadslön
Stat	Grundlön inklusive fasta lönetillägg
Kommun	Grundlön inklusive fasta lönetillägg
Landsting	Grundlön inklusive fasta lönetillägg

Tabell 1.1

skett efter näringsgren, klass och kön för privat sektor och efter yrke och kön för sektorerna stat, kommun och landsting. Mer om strukturrensning finns att läsa i bilaga 1.

Indelning av sektorer efter yrke och näringsgren

Två sektorer	Sex sektorer	19 sektorer	
Privat	Tillverkningsindustri	Verkstadsindustri	
		Livsmedels, dryckes- och tobaksindustri	
		Trävaruindustri, ej möbler	
		Massa- och pappersindustri	
		Förlag; grafisk o a reproindustri	
		Stål- och metallverk	
		Övrig tillverkningsindustri	
		Byggnadsindustri	Byggnadsindustri
		Privat tjänsteproduktion	Partihandel
			Detaljhandel
	Hotell och restauranger		
	Transport- och kommunikationer		
		Kreditinstitut och försäkringsbolag	
		Fastighetsbolag, uthyrnings- och företagservice	
Offentlig	Stat	Stat	
		Kommun (primär)	Äldre- och handikappomsorg
			Skola
			Barnomsorg
	Landsting	Vård	

Tabell 1.2

Lönenivå år 2004

18 700 för arbetare och 26 600 för tjänstemän

Den genomsnittliga månadslönen år 2004 var 23 000 kronor för samtliga anställda. För arbetare var månadslönen dock bara 18 700 kronor men för tjänstemän hela 26 600 kronor. *Tjänstemännens löner var därmed 43 procent högre än arbetarnas.* I kronor räknat blir skillnaden 8 000 kronor (beräknat på ej avrundade siffror) vilket är en ökning med 300 kronor jämfört med föregående år.

Lönerna högre inom privat sektor

Lönerna är högre inom privat sektor än inom offentlig. Skillnaden är cirka 14 procent för arbetare och 16 procent för tjänstemän. Följaktligen så har

tjänstemän inom privat sektor högst månadslön, 28 100 kronor, medan arbetare inom offentlig sektor har lägst månadslön, 16 900 kronor. Skillnaden mellan högst och lägst är därmed 11 200 kronor eller 66 procent.

Sex sektorer

Fördelas arbetare och tjänstemän på sex sektorer – tre privata och tre offentliga – så visar sig lönerna vara klart *högst för tjänstemän inom de tre privata sektorerna.* Det är bara dessa som har månadslön över 27 000 kronor i genomsnitt och *tjänstemän inom tillverkningsindustrin* är de enda som har över 30 000 kronor, närmare bestämt 30 600 kronor i månaden.

Månadslön år 2004

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	18 700	26 600	23 000
Privat sektor	19 400	28 100	23 900
Offentligt sektor	16 900	24 100	21 200

Tabell 2.1

Sex sektorer

- Tillverkningsindustri
- Byggnadsindustri
- Privat tjänsteproduktion
- Stat
- Kommun
- Landsting

Genomsnittlig månadslön år 2004 Arbetare och tjänstemän

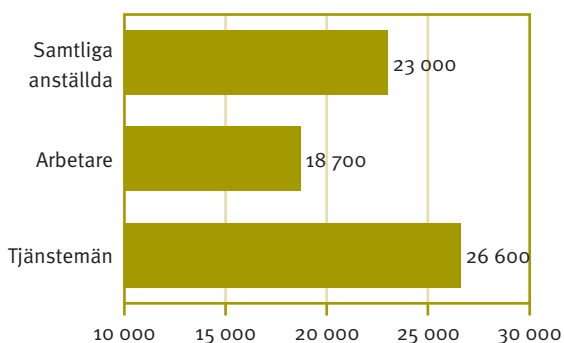

Diagram 2.1

Lönerna är 43 procent högre för tjänstemän än för arbetare. Räknat i kronor är skillnaden 8 000 kronor.

Genomsnittlig månadslön år 2004 Arbetare och tjänstemän efter sektor

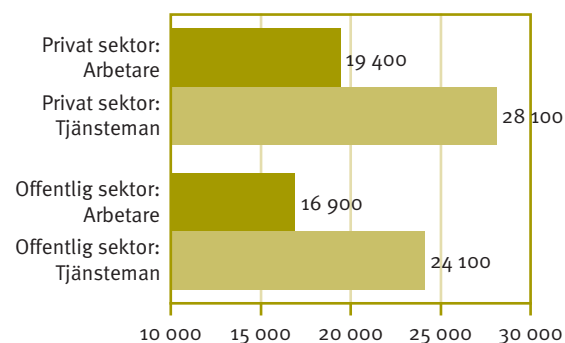

Diagram 2.2

Skillnaden mellan arbetare och tjänstemän är något större inom privat sektor än inom offentlig.

Genomsnittlig månadslön år 2000–2004 för byggnadsarbetare och kommunaltjänstemän

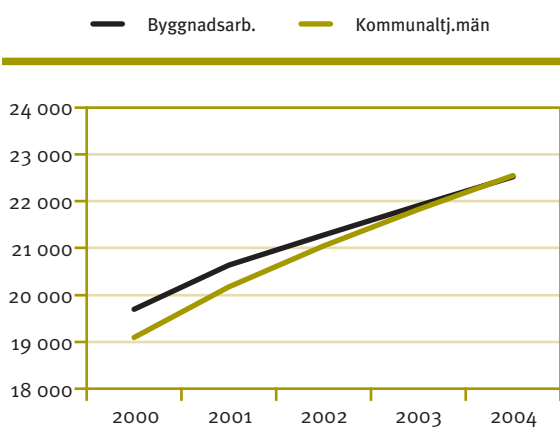

Diagram 2.3

Lägst lön har kommunalarbetare

Lägst lön har *arbetare inom sektorn kommun*. Månadslönen för dessa är i genomsnitt 16 700 kronor. Något högre månadslön har arbetarna inom sektorn *landsting*, 17 400 kronor, och *privat tjänsteproduktion*, 18 400 kronor.

Kommunaltjänstemän ifatt och förbi byggnadsarbetarna

Den enda grupp arbetare som under de senaste tio åren haft en lönenivå i klass med tjänstemännen är byggnadsarbetarna. Lönerna för dessa har till och med varit högre än för tjänstemän inom kommunal sektor. År 2000 var byggnadsarbetarnas lönen 600 kronor högre. Därefter har kommunaltjänstemännens löner ökat med cirka 200 kronor mer per år och år 2004 var alltså kommunaltjänstemännen ifatt och förbi.

Genomsnittlig månadslön år 2004 Arbetare och tjänstemän. Sex sektorer

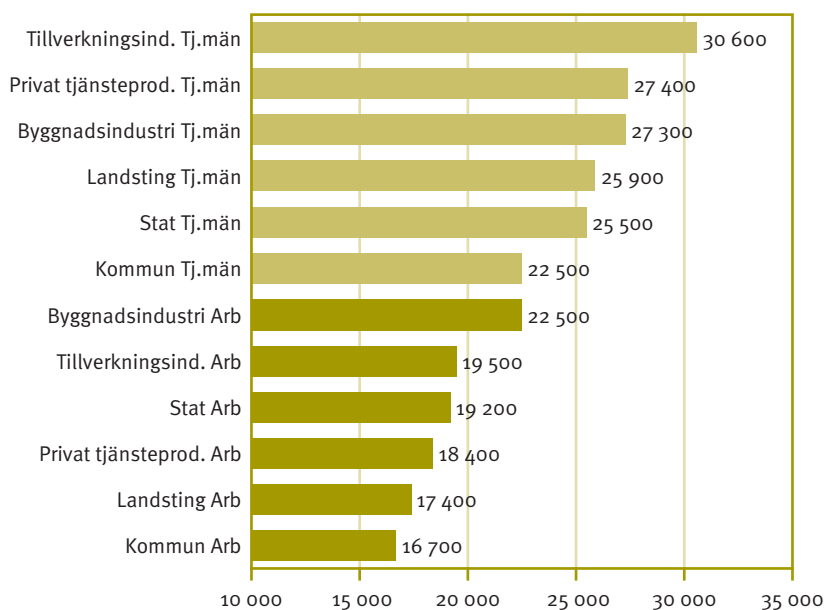

Diagram 2.4

Högst lön har tjänstemän inom tillverkningsindustrin och lägst lön har arbetare inom kommun. Endast arbetare inom byggnadsindustrin är i närheten av tjänstemännens löner.

Löneutvecklingen år 2004 räknat i procent

3,2 procent för arbetare och 3,6 för tjänstemän

Lönerna ökade med i genomsnitt 3,4 procent för samtliga anställda år 2004. För *arbetare ökade lönerna något mindre, 3,2 procent*, och för *tjänstemän något mer, 3,6 procent*. Det vill säga nästan en halv procent mer till tjänstemännen.

Mellan privat och offentlig sektor var skillnaden större då lönerna inom privat sektor ökade med 3,7 procent men med bara 2,9 procent inom offentlig sektor. Störst är skillnaden bland tjänstemän för vilka lönerna ökade med 4 procent inom privat sektor men endast med 2,7 procent inom offentlig sektor. Detta beror dock till stor del på låga löneökningar inom stat och landsting orsaka-

de av avtalsperiodernas förläggning (se nedan eller bilaga 1 – *Löneökning inom stat och landsting*).

Endast en halv procent i inflation

Inflation var mycket låg år 2004 och konsumentpriserna ökade med endast *en halv procent*. Det innebär att lönerna ökade betydligt mer än inflationen och att reallönerna därmed ökade med cirka tre procent.

Sex sektorer – räknat i procent

Fördelat på sex sektorer så ökade lönerna mest för tjänstemän inom de tre privata sektorerna medan lönerna ökade minst inom de offentliga sektorerna stat och landsting.

Ökade mest för tjänstemän inom industrin

Lönerna ökade mest för *tjänstemän inom tillverknings- och, byggnadsindustrin*. För dessa ökade lönerna med över 4,3 respektive 4,1 procent.

För *arbetarna* inom tillverknings- och, byggnadsindustrin ökade lönerna med endast 3,0 respektive 2,8 procent, det vill säga 1,3 procentenheter *mindre* än för tjänstemän inom samma sektor.

Även för *tjänstemän inom privat tjänstproduktion* ökade lönerna klart mer än för arbetarna

Löneökning år 2004. Procent

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	3,2	3,6	3,4
Privat sektor	3,2	4,0	3,7
Offentligt sektor	3,4	2,7	2,9

Tabell 3.1

Löneökning år 2004. Procent Arbetare och tjänstemän

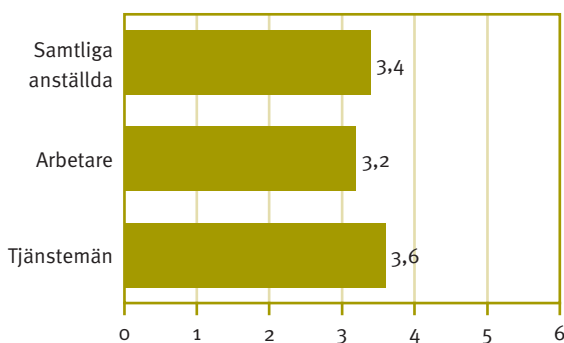

Diagram 3.1

Lönerna ökade något mer för tjänstemän än för arbetare.

Löneökning år 2004. Procent Arbetare och tjänstemän efter sektor

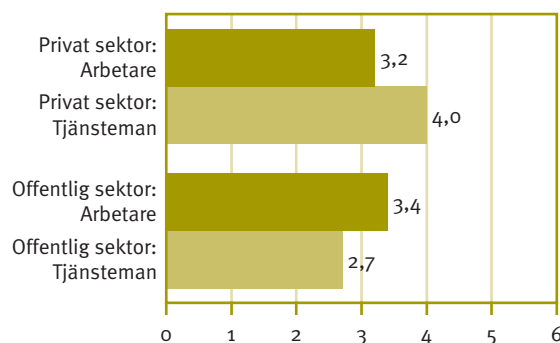

Diagram 3.2

Mellan privat och offentlig sektor var dock skillnaden stor, främst bland tjänstemän.

inom samma sektor. För tjänstemän med 4,0 procent och för arbetare med 3,4 procent.

Ingen arbetstidsförkortning år 2004

Det kan noteras att det år 2004 *inte* ingick någon generellt avtalade *arbetstidsförkortningar* i utbyte mot löneutrymme i de större avtalen för arbetare inom tillverkningsindustrin. Så var dock fallet föregående avtalsperiod då 0,5 procent av löneutrymmet per år avsattes till arbetstidsförkortning. I innevarande avtalsperiod finns bara en avtalad arbetstidsförkortning gällande år 2006.

Jämnare inom offentlig sektor

Inom de tre offentliga sektorerna ökade lönerna betydligt jämnare mellan arbetare och tjänstemän än inom de privata sektorerna.

Inom kommunal sektor ökade lönerna för arbetare till och med något mer än för tjänstemän då lönerna för arbetare ökade med 3,5 procent och 3,3 procent för tjänstemän.

Missvisande löneökning för stat och landsting

Även inom sektorn landsting ökade lönerna mer för arbetare än för tjänstemän, 2,9 respektive 2,3 procent, och inom statlig sektor ökade lönerna med 2,0 procent för båda grupperna. Löneutvecklingen för år 2004 är dock missvisande för såväl *stat som landsting* och därmed även för hela *offentlig sektor*.

Vad gäller sektorn *landsting* så har flera landsting valt att betala ut den avtalade löneökningen gällande år 2004 redan år 2003. Löneökningen för år 2004 blir därmed underskattad för såväl arbetare som tjänstemän.

Inom *statlig sektor* så började en ny avtalsperioden att gälla från och med oktober år 2004. Därefter hålls lokala löneförhandlingar innan löner enligt det nya avtalet slutligen betalas ut. I praktiken innebär detta att nya löner blir klara först någon gång under år 2005 och följaktligen så underskattas löneökningen i statistiken gällande år 2004.

Löneökning år 2004. Procent Arbetare och tjänstemän. Sex sektorer

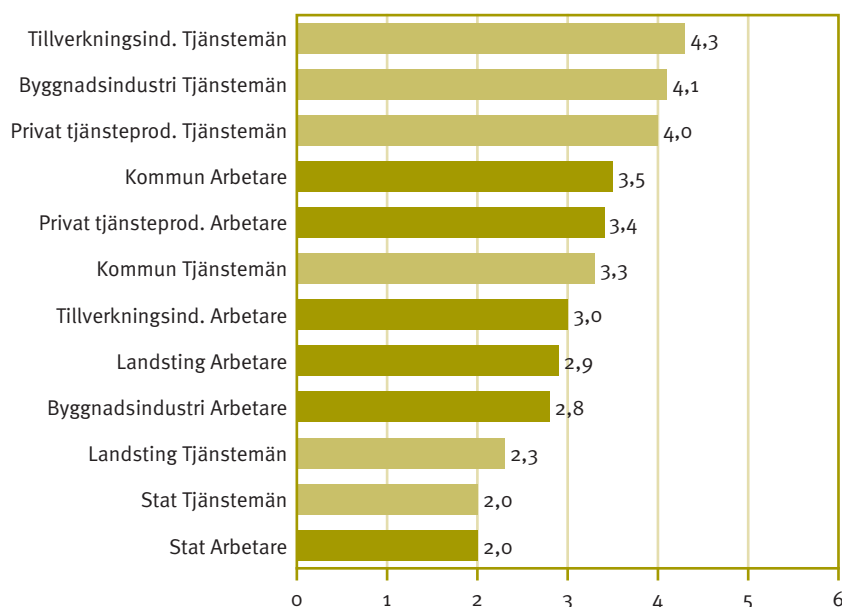

Diagram 3.3

Lönerna har ökat mest för tjänstemän inom de tre privata sektorerna. Minst har lönerna ökat inom stat och landsting.

Löneutvecklingen år 2004 räknat i kronor

Ojämn fördelning av kronorna

Löneutvecklingen beräknad i kronor ger en annan bild av utvecklingen än om den beskrivs i procent. Antalet kronor fördelades betydligt mer ojämnt.

Stor skillnad mellan arbetare och tjänstemän – i kronor räknat

Månadslönen för arbetare ökade i genomsnitt med 580 kronor i månaden och för tjänstemän med 920 kronor. Lönerna för arbetare ökade alltså med 340 kronor mindre än för tjänstemän.

Högre löneökning inom privat sektor

Inom *privat sektor* ökade månadslönen med 850 kronor och inom *offentlig sektor* med 600 kronor, det vill säga 250 kronor mer till anställda inom privata sektorn. Det mesta av detta tillföll dock *privatanställda tjänstemän* vars löner ökade med 1 080 kronor medan *privatanställda arbetare* fick nöja sig med 580 kronor. Minst ökade lönerna för *arbetare inom offentlig sektor*, 550 kronor.

Sex sektorer – räknat i kronor

Fördelat på sex sektorer så visar det sig att tjänstemän inom alla sex fått klart större löneökning än arbetare inom samma sektor.

Mellan 610–380 kronor till arbetare

För arbetare ökade månadslönen med mellan 610 och 380 kronor. Mest ökade den för arbetarna inom byggnadsindustri och privat tjänsteproduktion. Minst ökade lönen för arbetarna inom stat och landsting. Notera dock tidigare nämnda missvisande löneökning år 2004 för dessa båda sektorer.

Löneökning år 2004. Kronor

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	580	920	770
Privat sektor	600	1 080	850
Offentligt sektor	550	630	600

Tabell 4.1

Löneökning år 2004. Kronor Arbetare och tjänstemän

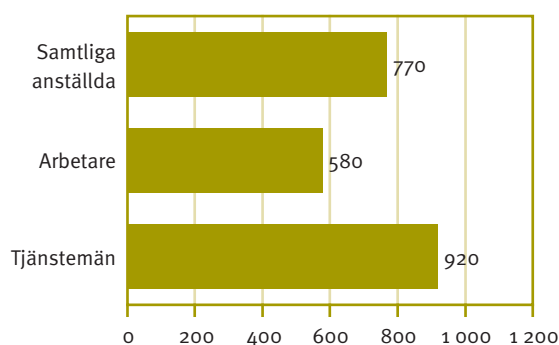

Diagram 4.1

I kronor räknat har lönerna ökat betydligt mer för tjänstemän än för arbetare.

Löneökning år 2004. Kronor Arbetare och tjänstemän efter sektor

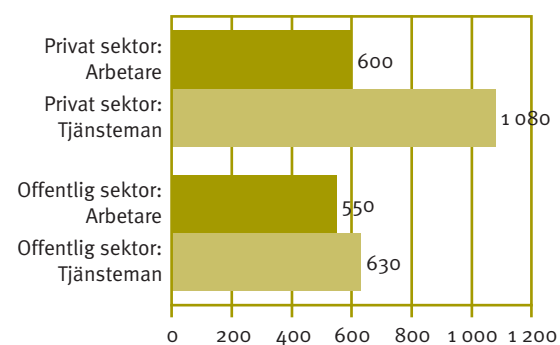

Diagram 4.2

Mest ökade lönerna för tjänstemän i privat sektor och minst för arbetare i offentlig sektor.

Mellan 1 250–500 kronor till tjänstemän

För tjänstemän ökade månadslönen med mellan 1 250 och 500 kronor. Mest ökade den inom tillverkningsindustrin och minst inom statlig sektor.

Stor skillnad mellan arbetare och tjänstemän

Lönerna ökade alltså mer för tjänstemän än för arbetare inom alla sektorer. Skillnaden var dock betydligt större inom de tre privata sektorerna än inom de offentliga. Inom de tre privata sektorerna ökade lönerna med mellan 430–670 kronor mer för tjänstemän än för arbetare medan skillnaden inom de offentliga sektorerna stannade mellan 80–150 kronor.

Absolut störst var skillnaden inom tillverkningsindustrin där lönerna för tjänstemän ökade med hela 670 kronor mer än för arbetare.

Löneökning år 2004. Kronor Arbetare och tjänstemän efter sex sektor

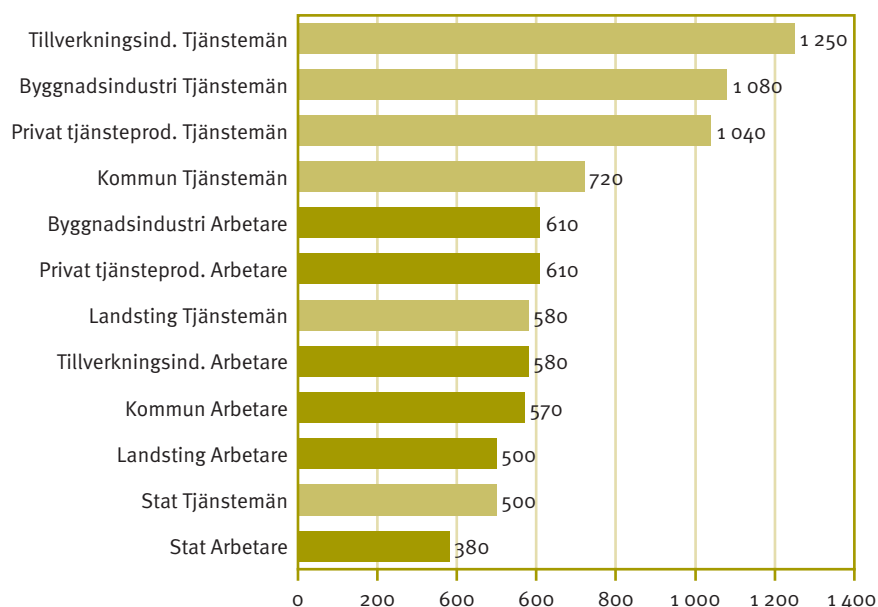

Diagram 4.3

Månadslönerna för tjänstemän inom de tre privata sektorerna har ökat med över 1 000 kronor. Arbetarna fick som mest 610 kronor.

19 sektorer – lönenivå och löneutveckling år 2004

En fördelning av löntagarna på 19 sektorer visar tydligt tjänstemännens lönemässiga försprång framför arbetarna. Inte inom någon sektor lyckas arbetare nå upp till de 23 000 kronor som är medellönen för samtliga anställda. Tjänstemännen däremot har inom de flesta sektorer betydligt högre löner.

Arbetare i tre löneintervall

Arbetare kan delas in i tre löneintervall: 20 000 plus, 18 000–20 000 och under 18 000.

I intervallet 20 000 plus finns enbart byggnadsarbetare. Deras genomsnittliga månadslön på 22 500 kronor gör dem till de enda arbetare som är i närheten av tjänstemännens lönenivåer.

I intervallet 18 000–20 000 finns arbetarna från elva sektorer, främst från tillverkningsindustrin men även några privata tjänstesektorer (partihandel, transport och företagstjänster) samt statlig sektor.

I intervallet under 18 000 finns låglönetagarna, det vill säga arbetare inom de offentliga sektorerna vård, skola och omsorg men även de två privata låglönesektorerna detaljhandel och hotell och restaurang.

700 000 arbetare i låglönesektorer

Räknat i antal arbetare så är det minst antal som tillhör det högsta löneintervallet, 20 000 plus. Hit hör endast 126 000 arbetare. Betydligt fler återfinns i de lägre löneintervallen. Hela 700 000 arbetare finns i låglöneintervallet under 18 000 och knappt 800 000 finns i intervallet 18 000–20 000.

Notera att de antal som här anges endast visar det antal vars medellön ligger inom vissa intervall. Det kan alltså mycket väl finnas en och annan byggnadsarbetare som har under 20 000 kronor i lön liksom det finns en och annan arbetare inom låglönesektorerna som har över 20 000 kronor i lön.

Tjänstemän i tre löneintervall

Även tjänstemännen låter sig delas in i tre löneintervall: 30 000 plus, 23 000–29 900 och tjänstemän inom kommunal barnomsorg.

Det högsta intervallet, 30 000 plus, toppas alltså av tjänstemän inom kreditinstitut och försäkringsbolag vars genomsnittliga månadslön är 32 800 kronor. Dessa tjänstemän har haft högst medellön ända sedan mitten av 90-talet. Avståndet till andra tjänstemän har dock minskat de senaste tre åren. Främst är det tjänstemän inom verkstads-, pappers- och stålindustrin som närmar sig och även dessa har nu månadslöner klart över 30 000 kronor.

I intervallet 23 000–29 900 återfinns främst tjänstemän från privat tjänsteproduktion liksom flertalet tjänstemän från offentlig förvaltning. Men här finns även tjänstemän från byggindustrin och några av de mindre industrisektorerna.

I det lägsta löneintervallet, tjänstemän inom kommunal barnomsorg, finns just enbart tjänstemän inom kommunal barnomsorg. Att dessa placerats i ett eget intervall beror på att deras månadslön på 19 700 kronor är så pass mycket lägre än för övriga tjänstemän. Den är till och med lägre än för arbetare inom sex sektorer.

Osäker löneutvecklingen

Löneutvecklingen för år 2004 är mycket osäker för flera av de 19 sektorerna. Statistik innehåller visserligen alltid en viss grad av osäkerhet men för år 2004 så är osäkerheten större än vanligt. Detta beror främst på att år 2004 var ett så kallat avtalsår för stora delar av den svenska arbetsmarknaden. Det vill säga att gamla löneavtal löper ut och ersätts med nya. Avtalsperioder och förhandlingsordning varierar dock mellan olika avtalsområden och de löner som avtalats om att gälla från och med en viss tidpunkt riskerar att inte komma med i de statistiska mätningarna, som även de, avser en viss tidpunkt respektive år.

Som exempel kan nämnas löneförhandlingarna inom statlig sektor. Där började ett nytt löneavtal att gälla från och med oktober månad år 2004. Detta innebär dock inte att de nya lönerna då var färdigförhandlade utan bara att det centrala avtalet då var klart och att det därefter ska hållas förhandlingar på lokal nivå vilka troligen i många fall inte blir klara förrän en bit in på år

2005 och därmed kommer med i lönestatistiken först i 2005 års mätning.

Som ett andra exempel kan nämnas sektorn *landsting*. För denna sektor var visserligen inte år 2004 något avtalsår men inom flera landsting betalades löneökningar gällande år 2004 ut redan från och med år 2003. De löneökningar som uppmättes för år 2003 var därmed relativt höga medan de för år 2004 är relativt låga.

Till detta kommer den vanliga statistiska osäkerheten i form av strukturella förändringar i urvalet och statistiska fel. Därför ges här inga närmare kommentarer gällande löneutvecklingen år 2004 i de 19 olika sektorerna. De redovisas dock i tabellbilagan och i diagram 5.2 men bör alltså tolkas med försiktighet och helst i kombination med kunskap om vilka avtalsförhållanden och liknande som gällde inom respektive sektor.

Med anledning av den statistiska osäkerheten så redovisas här endast löneutvecklingen i procent och inte i kronor.

Genomsnittlig månadslön år 2004 Arbetare och tjänstemän efter 19 sektor

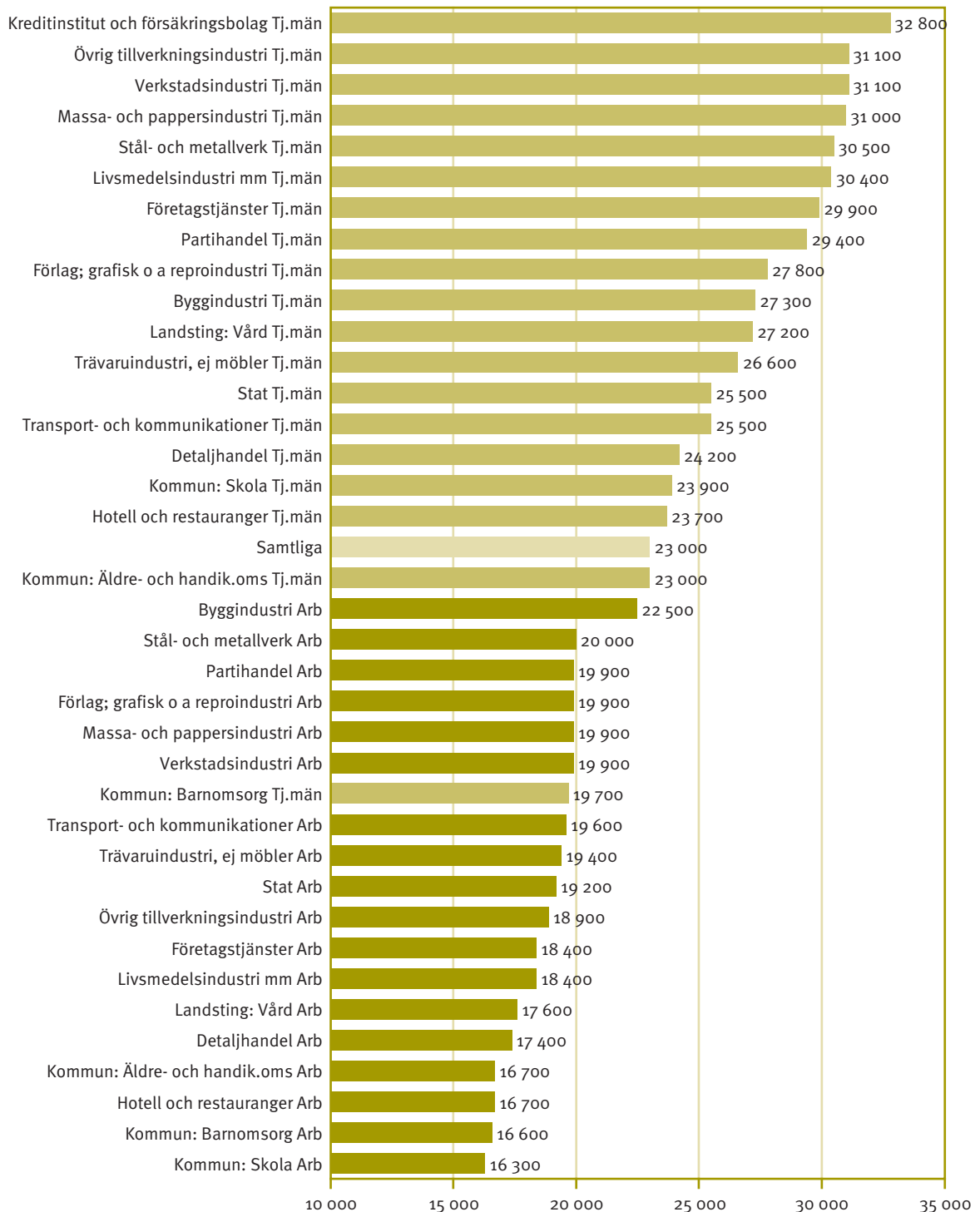

Diagram 5.1

Tjänstemän inom nästan alla sektorer har månadslöner över 23 000 kronor, oftast betydligt mer, medan nästan inga arbetare har över 20 000 kronor, oftast betydligt mindre. Enda undantagen från detta mönster är byggnadsarbetare och tjänstemän inom kommunal barnomsorg.

Löneökning år 2004. Procent Arbetare och tjänstemän efter 19 sektor

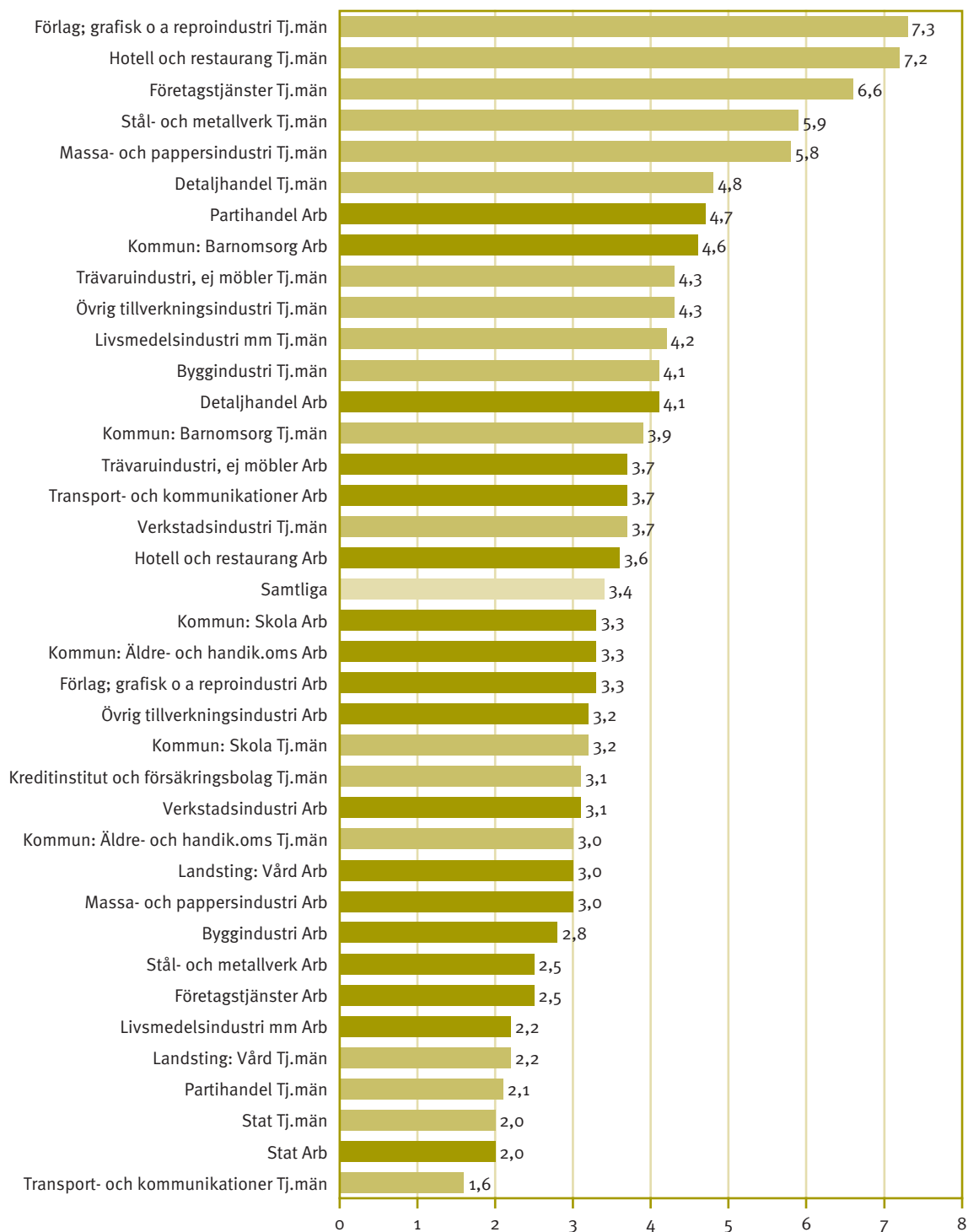

Diagram 5.2

Skillnaden i löneutveckling mellan de 19 sektorerna är stor. Detta förklaras dock till stor del av att år 2004 var ett så kallat avtalsår då många nya löneavtal började gälla. Lönestatistiken för detta år är därför extra osäkra och svårtolkade.

Löneutveckling år 1994–2004

44 procent för arbetare och 52 procent för tjänstemän

Mellan åren 1994–2004 har den genomsnittliga månadslönen ökat med 49 procent, från 15 500 kronor till 23 000 kronor. Lönerna har dock ökat betydligt mindre för arbetare än för tjänstemän.

För samtliga arbetare har lönerna ökat med i genomsnitt 44 procent men för tjänstemän har lönerna ökat med 52 procent. Tjänstemännens löner har alltså ökat med åtta procentenheter mer.

Offentliga arbetare halkar efter

Lönerna har även ökat mer inom privat sektor än inom offentlig. *Arbetarna inom offentlig sektor* har därmed halkat efter övriga löntagare rejält. För *arbetare inom offentlig sektor* har lönerna ökat med endast 40 procent vilket är klart mindre än för *arbetarna inom privat sektor* och ännu mindre än för *tjänstemän i privat sektor* vars löner ökade med hela 54 procent.

Total löneökning år 1994–2004. Procent

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	44	52	49
Privat sektor	46	54	50
Offentligt sektor	40	48	46

Tabell 6.1

Genomsnittlig månadslön år 1994–2004 Arbetare och tjänstemän

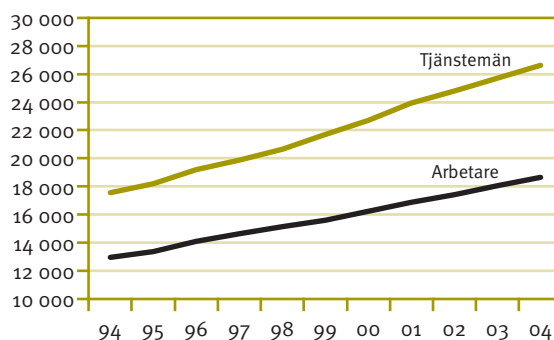

Diagram 6.1

Avståndet mellan lönerna för arbetare och tjänstemän har ökat stadigt under hela perioden.

Löneökning år 1994–2004. Procent Arbetare och tjänstemän

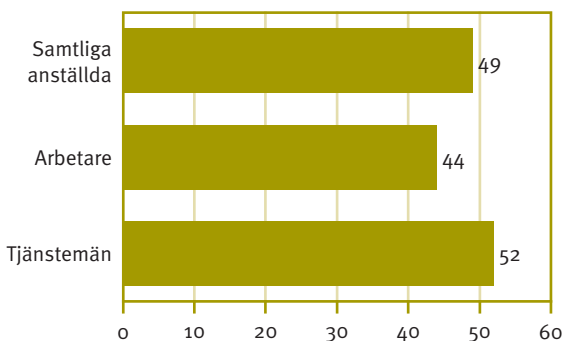

Diagram 6.2

Lönerna har ökat med åtta procent mindre för arbetare än för tjänstemän.

Löneökning år 1994–2004. Procent Arbetare och tjänstemän efter sektor

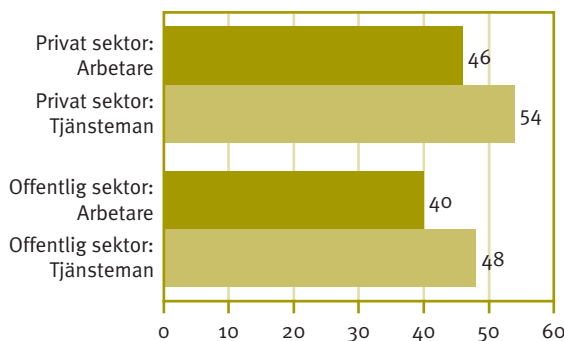

Diagram 6.3

Lönerna har ökat betydligt mer inom privat sektor än inom offentlig för både arbetare och tjänstemän.

Löneökning år 1994–2003. Kronor Arbetare och tjänstemän

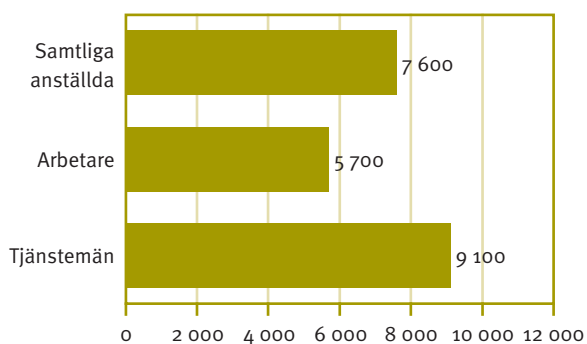

Diagram 6.4

Lönerna ökade med 3 100 kronor mer för tjänstemän än för arbetare.

Löneökning år 1994–2003. Kronor Arbetare och tjänstemän efter sektor

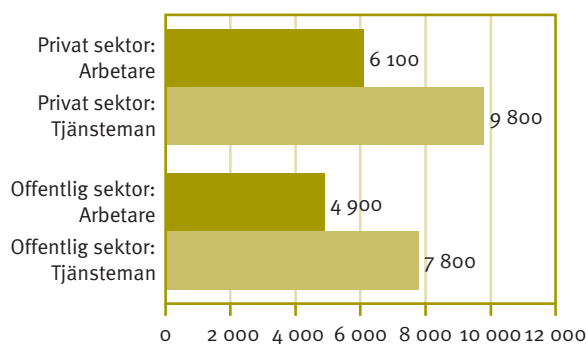

Diagram 6.5

Privata tjänstemäns löner ökade dubbelt så mycket som för arbetare i offentlig sektor.

Löneökning årsvis år 1995–2004. Kronor Privat sektor

— Arbetare — Tjänstemän

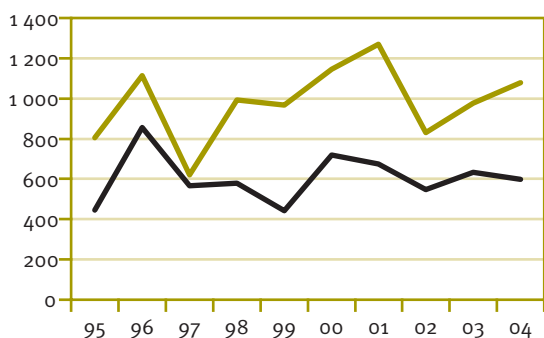

Diagram 6.6

Åren 1998–2001 och 2004 var skillnaden som störst mellan arbetare och tjänstemän.

Löneökning årsvis år 1995–2004. Kronor Offentlig sektor

— Arbetare — Tjänstemän

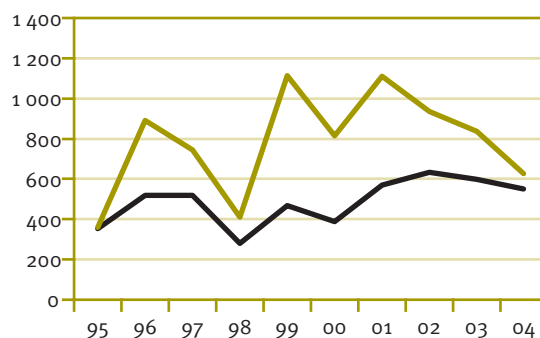

Diagram 6.7

Arbetarna inom offentlig sektor hade en mycket svag löneutveckling i slutet av 90-talet.

Över 3 400 kronor mindre till arbetarna

I kronor räknat framstår löneutveckling de senaste åren som än mer ojämn. För arbetare har månadslönen ökat med 5 700 kronor och för tjänstemän 9 100 kronor. Månadslönen har alltså ökat med 3 400 kronor mer för tjänstemän än för arbetare.

Fördelas de anställda även efter sektor så blir skillnaden ännu större då arbetare inom offentlig sektor har haft klart svagast löneutveckling, endast 4 900 kronor mer i månadslön, medan lö-

nerna för tjänstemän inom privat sektor ökat med hela 9 800 kronor, det vill säga exakt dubbelt så mycket.

Tjänstemännen drog ifrån år 1999–2001

Löneökningen i kronor för respektive år visar att arbetare alltid fått mindre löneökning än tjänstemän. Störst skillnad var det åren 1999–2001 då lönerna för tjänstemän ökade med cirka 500 kronor mer per år inom både privat och offentlig sektor (se diagram 6.6 och 6.7). År 2002–2003 minskade

Lönegapet mellan arbetare och tjänstemän år 1994–2004. Kronor

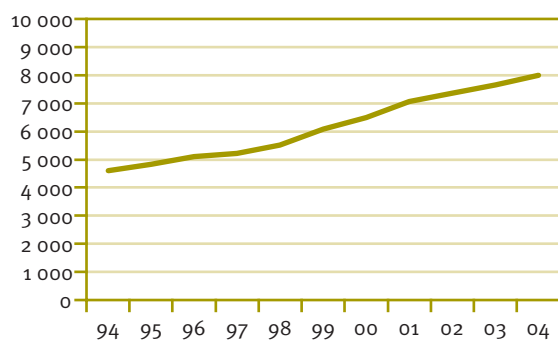

Diagram 6.8

Lönegapet har ökat mellan arbetare och tjänstemän från 4 600 kronor till 8 000 kronor på tio år.

Arbetares lön i procent av tjänstemäns lön år 1994–2004

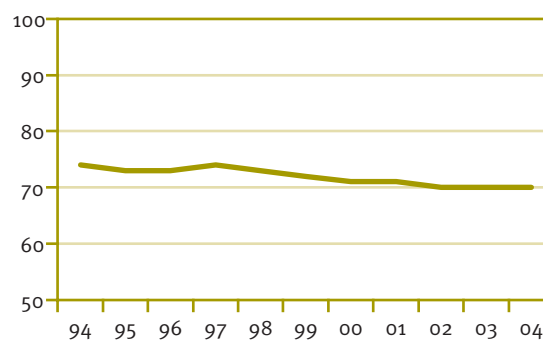

Diagram 6.9

Arbetares lön räknat i procent av tjänstemäns lön har sjunkit från 74 procent till 70 procent.

skillnaden något ner till cirka 300 kronor per år inom både privat och offentlig sektor. År 2004 steg dock skillnaden igen till cirka 500 kronor inom privat sektor medan skillnaden fortsatt minska inom offentlig sektor.

Lönegapet är nu 8 000 kronor

Arbetarna har alltså stadigt halkat efter tjänstemännen i löneutvecklingen de senaste tio åren och det så kallade lönegapet mellan arbetare och tjänstemän har ökat. Under perioden 1994 till 2004 vidgades lönegapet från 4 600 kronor till hela 8 000 kronor, en ökning med 3 400 kronor på bara tio år (se diagram 6.8).

Inom privat sektor är lönegapet 8 700 kronor och inom offentlig sektor 7 200 kronor.

Arbetares lön 70 procent av tjänstemäns lön

Löneskillnaden mellan arbetare och tjänstemän kan även beskrivas som månadslönen för arbetare i procent av månadslönen för tjänstemän. År 2004 motsvarade en arbetares månadslön 70 procent av en tjänstemans månadslön. Det är en minskning med fyra procentenheter jämfört med år 1994 då den var 74 procent (se diagram 6.9)

Samma sak kan även uttryckas med att en tjänstemans lön är 43 procent högre än en arbetares. År 1994 var skillnaden 36 procent.

Sex och 19 sektorer

Fördelat på flera sektorer blir tjänstemännens dominans i de senaste årens lönekamp än tydligare. Några få undantag finns dock.

Sex sektorer – industritjänstemän i topp

Fördelat på sex sektorer så ökade lönerna mest för tjänstemän inom tillverkningsindustri, privat tjänstproduktion och landsting. För dessa ökade lönerna med mer än 50 procent. Klart mest ökade lönerna för tjänstemän inom tillverkningsindustrin vars löner ökade med 58 procent.

För arbetarna ökade lönerna mest inom sektorn privat tjänstproduktion, 47 procent, och minst inom sektorn kommun, 40 procent. För övriga arbetare ökade lönerna med mellan 42–44 procent.

19 sektorer

Inom 13 av de 19 sektorerna har lönerna för tjänstemän ökat med över 50 procent år 1994–2004. Överlägset mest har lönerna ökat för tjänstemän inom kreditinstitut och försäkringsbolag. För dessa har lönerna rusat upp med 73 procent. Denna rusning skedde dock till större delen åren 1998–2001 då denna sektor hade sina guldår.

Bland arbetarna är det endast sektorn partihandel för vilka lönerna ökat mer än 50 procent. Inom övriga sektorer har lönerna för arbetare ökat med runt 45 procent. Mest har lönerna ökat inom partihandel och detaljhandeln, 53 respektive 48 procent. Minst har lönerna ökat för arbetare inom de tre kommunala sektorerna vård, skola och omsorg. För dessa har lönerna endast ökat med knappa 40 procent.

Löneökning år 1994–2004. Procent
Arbetare och tjänstemän. Sex sektorer

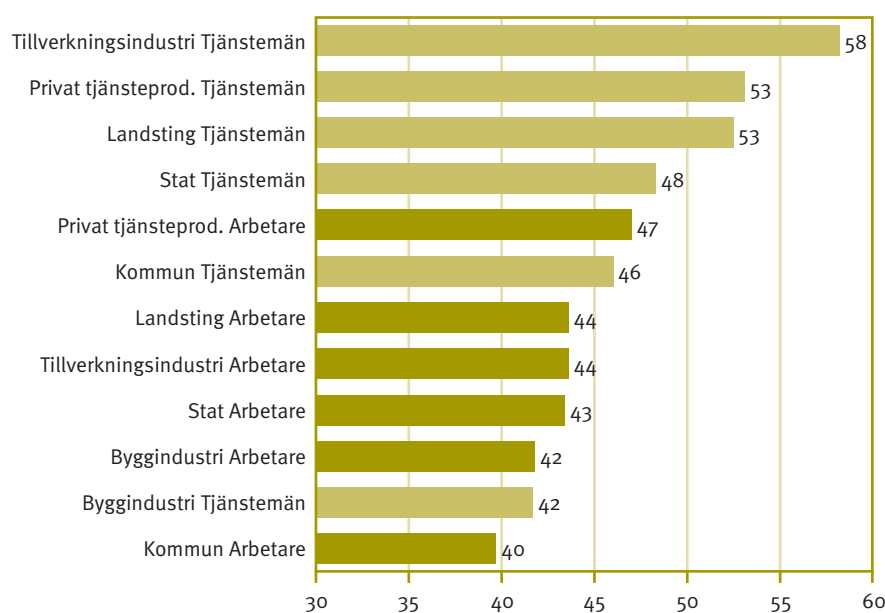

Diagram 6.10

Lönerna har ökat mest för tjänstemän inom tillverkningsindustri medan arbetare inom kommun halkat efter.

Löneökning år 1994–2004. Procent Arbetare och tjänstemän. 19 sektorer

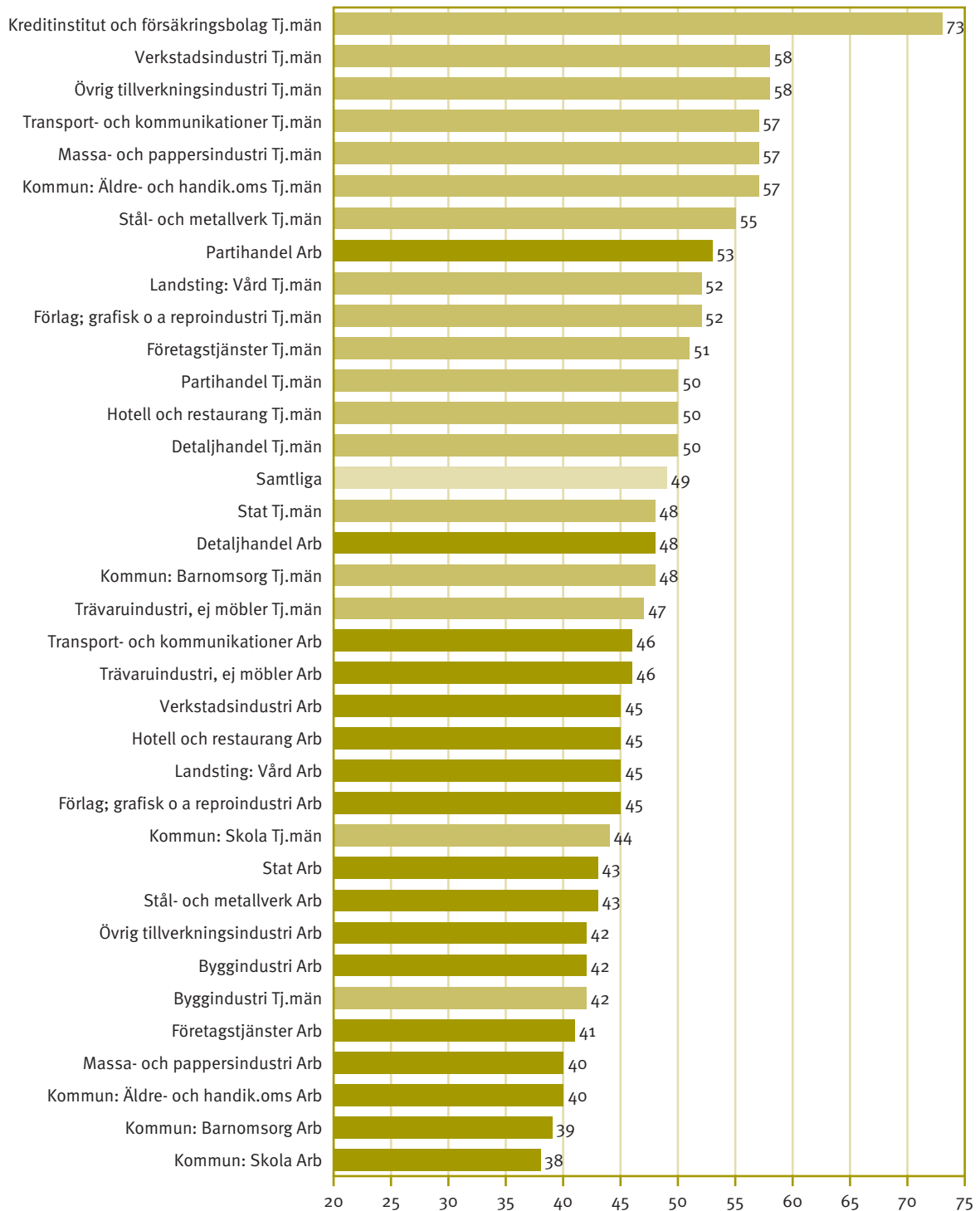

Diagram 6.11

Lönerna för tjänstemän har inom de flesta sektorer ökat med över 50 procent. För arbetare har lönerna vanligen ökat med mellan 40–45 procent. Obs! Sektorn livsmedelsindustri är ej med i diagrammet på grund av att skattningarna påverkats allt för mycket av bortfall och rotation i urvalet.

Kvinnor och män

Kvinnors lön 82 procent av mäns lön

Den genomsnittliga månadslönen för samtliga kvinnor var 20 700 kronor och för män 25 200 kronor år 2004. Män har därmed i genomsnitt 4 500 kronor högre lön än kvinnor. Det är en ökning med 150 kronor jämfört med föregående år. Räknat i procent så motsvarar lönen för kvinnor 82 procent av lönen för män. Skillnaden i lön mellan kvinnor och män har därmed varit nästan oförändrad ända sedan 70-talet.

Störst skillnad bland privata tjänstemän

Fördelat på arbetare och tjänstemän så är löneskillnaden mellan kvinnor och män betydligt större bland tjänstemän än bland arbetare. Störst är skillnaden bland tjänstemän inom privat sektor. Bland dessa har män i genomsnitt hela 7 400 kronor högre månadslön än kvinnor. Minst skiljer det bland arbetare inom offentlig sektor. Där har män 900 kronor högre lön.

Månadslön för kvinnor och män år 2004

	Arbetare		Tjänstemän		Samtliga	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Samtliga	17 000	19 800	23 400	30 300	20 700	25 200
Privat sektor	17 300	20 000	23 900	31 300	21 400	25 300
Offentlig sektor	16 700	17 600	22 700	27 200	20 100	24 500

Tabell 7.1

Genomsnittlig månadslön år 2004. Kvinnor och män.

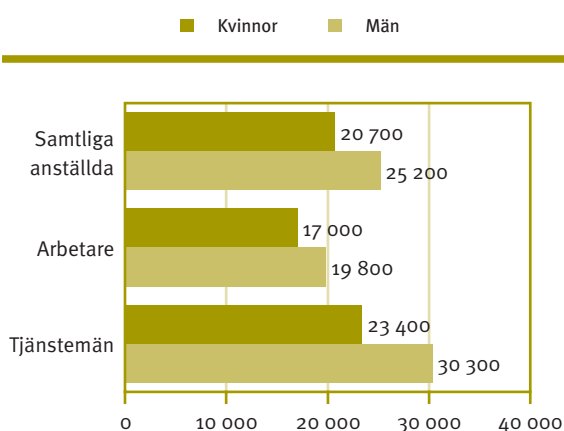

Diagram 7.1

Kvinnors löner är klart lägre än mäns. Det gäller bland såväl arbetare som tjänstemän.

Genomsnittlig månadslön år 2004. Kvinnor och män efter sektor

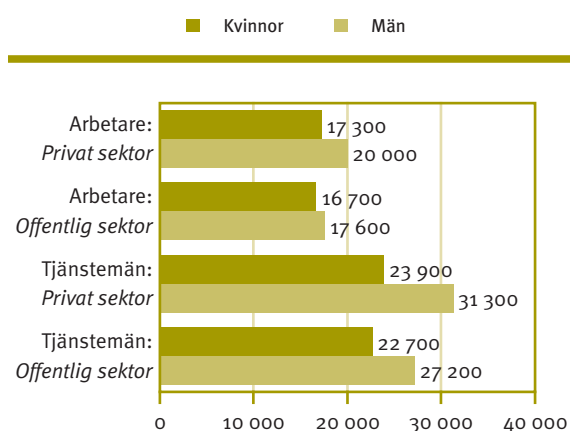

Diagram 7.3

Löneskillnaden är störst bland tjänstemän i privat sektor och minst bland arbetare i offentlig sektor.

Kvinnor och män – löneökning i procent

Lönerna ökade mer för män – och för kvinnor

För *samtliga kvinnor* ökade lönerna med 3,4 procent och för män 3,6 procent år 2004. Lönerna ökade alltså något *mindre för kvinnor* än för män. Fördelat på privat och offentlig sektor visar det sig dock att lönerna faktiskt ökat något *mer för kvinnor* inom både privat och offentlig sektor (se tabell 7.2). Hur kan detta hänga ihop?

Svaret är *dels att antalet kvinnor och män är så olika* inom respektive sektor och *dels att lönerna ökat olika mycket* i respektive sektor. Männen är betydligt fler i antal inom privat sektor än inom

offentlig sektor medan antalet kvinnor inte skiljer sig lika mycket mellan privat och offentlig sektor. Betydligt fler män än kvinnor har därmed fått del av de höga lönelysten inom privat sektor och löneökningstalet för samtliga män ligger nära det för privat sektor medan löneökningstalet för samtliga kvinnor ligger ungefär mitt i mellan det för privat och offentlig sektor.

Fördelas kvinnor och män efter både *klass och sektor* så visar det sig att det faktiskt bara är bland *tjänstemän inom privat sektor* där lönerna ökat *mindre* för kvinnor än för män. Bland *arbetare och bland tjänstemän inom offentlig sektor* har lönerna däremot ökat *mer* för kvinnor än för män.

Löneökning för kvinnor och män år 2004. Procent

	Arbetare		Tjänstemän		Samtliga	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Samtliga	3,4	3,1	3,4	3,9	3,4	3,6
Privat sektor	3,6	3,1	4,0	4,3	3,9	3,8
Offentlig sektor	3,2	3,2	2,7	2,5	2,9	2,6

Tabell 7.2

Löneökning år 2004. Procent Kvinnor och män.

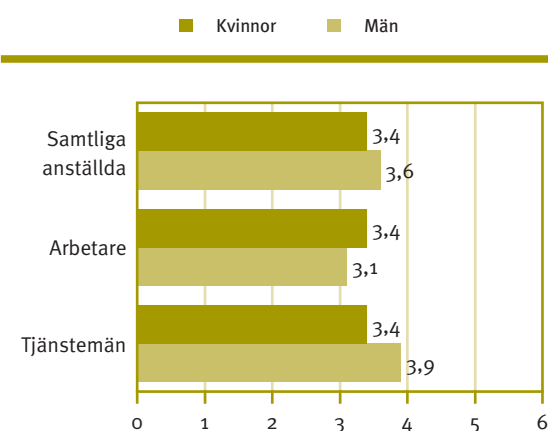

Diagram 7.3

Lönerna ökade mer för kvinnor bland arbetare men mindre bland tjänstemän.

Löneökning år 2004. Procent Kvinnor och män efter sektor

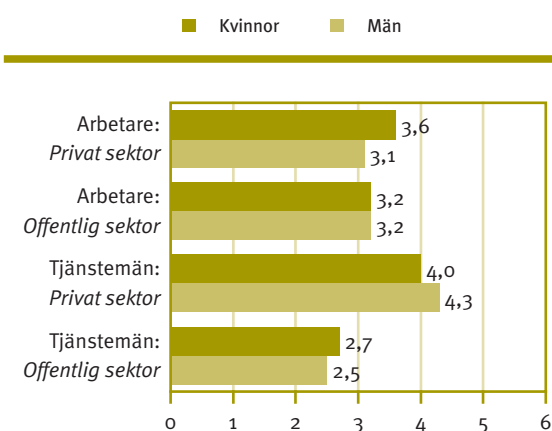

Diagram 7.4

Lönerna ökade klart mest för såväl kvinnor som män bland tjänstemän inom privat sektor.

Kvinnor och män – löneökning i kronor

Stor skillnad bland tjänstemän – liten bland arbetare

I kronor räknat så ökade den genomsnittliga månadslönen betydligt *mer för män* än för kvinnor år 2004. Bland *samtliga anställda* så ökade månadslönen med *180 kronor mer* för män än för kvinnor. Skillnaden mellan arbetare och tjänstemän var dock mycket stor.

Stor skillnad bland tjänstemän

Bland tjänstemän ökade månadslönen med hela

360 kronor mer för män än för kvinnor. Nästan hela denna skillnad förklaras dock av den privata sektorn. Där ökade månadslönen med 350 kronor mer för män än för kvinnor. Inom offentlig sektor var skillnaden klart lägre, 50 kronor mer till männen.

Nästan ingen skillnad bland arbetare

Bland arbetare ökade månadslönen med 40 kronor mer för män än för kvinnor. Fördelat på privat och offentlig sektor så var skillnaden mindre och inom privat sektor ökade lönen faktiskt med *10 kronor mer för kvinnor*.

Löneökning för kvinnor och män år 2004. Kronor

	Arbetare		Tjänstemän		Samtliga	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Samtliga	560	600	780	1 140	690	870
Privat sektor	610	600	930	1 280	800	920
Offentlig sektor	520	540	610	660	570	630

Tabell 7.3

Löneökning år 2004. Kronor Kvinnor och män.

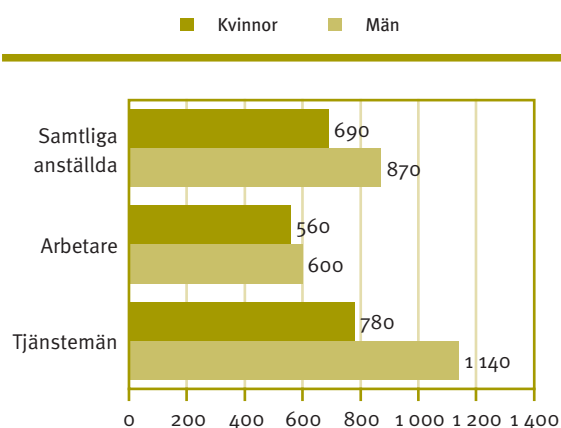

Diagram 7.5

I kronor räknat så ökade lönerna mer för män bland både arbetare och tjänstemän.

Löneökning år 2004. Kronor Kvinnor och män efter sektor

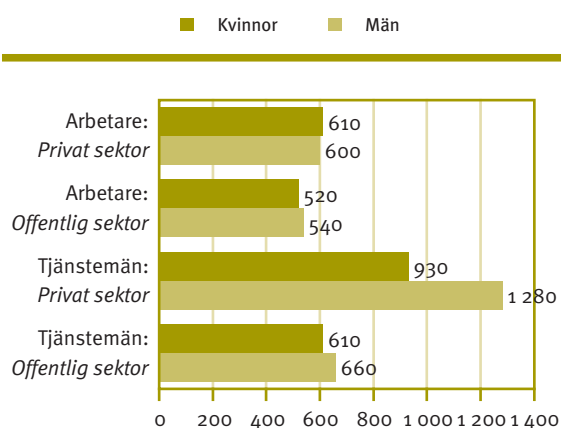

Diagram 7.6

Bland tjänstemän inom privat sektor ökade lönerna betydligt mer för män än för kvinnor. Inom övriga grupper var skillnaden mindre

Kvinnor och män – standardvägning

Standardvägning ger en tydligare bild av löneskillnaden

För att ge en tydligare bild av löneskillnaden mellan kvinnor och män brukar så kallad *standardvägning* användas. Standardvägning efter yrke innebär i korthet att *antalet kvinnor och antalet män antas vara lika många inom varje yrke*. Detta gör att *olika antal* kvinnor och män i kombination med *olika lönenivå* i olika yrken inte snedvrider medellönen för till exempel en hel sektor som består av ett stort antal olika yrkesgrupper (se bilaga 1 för räkneexempel med standardvägning).

Mindre löneskillnad

Standardvägning efter yrke medför att kvinnors lön i procent av mäns lön *ökar från 82 procent till 93 procent*. Löneskillnaden mellan kvinnor och män *minskar alltså rejält*. Skillnaden är dock stor mellan privat och offentlig sektor (se tabell 7.4).

Inom offentlig sektor ökar kvinnors lön från 82 till 97 procent av männens lön medan den inom privat sektor ökar från 84 till 91 procent. Löneskillnaden försvinner alltså nästan helt inom offentlig sektor medan effekten av standardvägning är mindre inom privat sektor. Det bör dock noteras att det är olika kvalitét på lönestatistiken vad gäller *redovisning efter yrke*. Detaljeringsgra-

Kvinnors lön i procent av mäns lön. År 2004. Med och utan standardvägning

	Arbetare		Tjänstemän		Samtliga	
	Ej stand. vägt	Stand. vägt	Ej stand. vägt	Stand. vägt	Ej stand. vägt	Stand. vägt
Samtliga	86	96	77	91	82	93
Privat sektor	87	94	76	89	84	91
Offentligt sektor	95	101	84	95	82	97

Tabell 7.4

Kvinnors lön i procent av mäns lön år 2004. Standardvägt

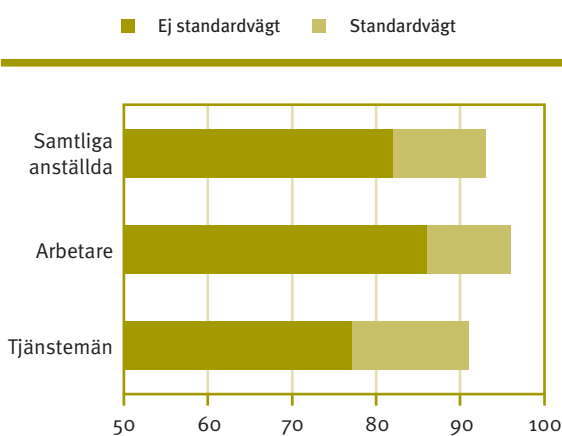

Diagram 7.7

Kvinnors lön i procent av mäns lön ökar från 82 till 93 procent med standardvägning.

Kvinnors lön i procent av mäns lön efter sektor år 2004. Standardvägt

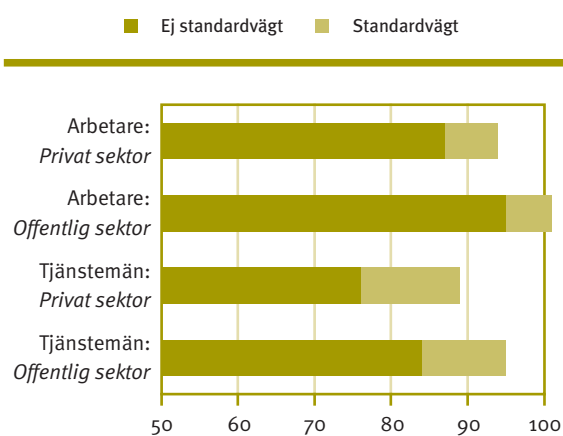

Diagram 7.8

Löneskillnaden försvinner nästan helt inom offentlig sektor och minskar betydligt inom privat sektor.

den är högre för kommun och landsting än för privat och statlig sektor vilket påverkar möjligheten till en effektiv standardvägning i privat och statlig sektor

Resultatet av standardvägningen förklaras av att lönerna oftast inte skiljer sig nämnvärt mellan kvinnor och män med *samma yrke*. Det vill säga att om det bara är kön som skiljer så har en kvinnlig undersköterska samma lön som en manlig undersköterska. Ändå kvarstår det faktum att den genomsnittliga lönen för *samtliga kvinnor* endast är 82 procent av *samtliga mäns* genomsnittliga lön. Hur kan detta gå ihop?

Kvinnoyrke lika med låglöneyrke

Förklaringen är att *kvinnor och män i huvudsak arbetar inom olika yrken* och att även *lönen varierar mellan olika yrken*. En jämförelse av andel kvinnor och lönenivå inom olika yrken visar dessutom att *lönerna nästan alltid är lägre inom de yrken som domineras av kvinnor*.

Tabell 7.5 visar *andel kvinnor och lön i procent av medellön* (relativlön) för arbetare och tjänstemän fördelade på 19 sektorer. Det ger totalt 37 redovisningsgrupper (18 för arbetare och 19 för tjänstemän). Av de 37 grupperna så har 14 grupper mer än 50 procent kvinnor. Av dessa har 12 *klart lägre lönenivå än genomsnittet*. Resterande 23 grupper består av mer än 50 procent män men av dessa har *endast tre lägre lön än genomsnittet*.

Sammanfattning av tabell 7.5

Kvinn- och mansdominerade sektorer med *lägre lön* än medellönen

	Antal sektorer med minst 50 procent...	Därav med <i>lägre lön</i> än medellönen
Kvinnor	14	12
Män	23	3

Sambandet mellan andel kvinnor och lönenivå inom en sektor framgår även tydligt i diagram 7.9 och 7.10. Dessa visar *andel kvinnor och relativlön* för arbetare och tjänstemän enligt tabell 7.5. För arbetare är sambandet tydligast då *samtliga sex sektorer med mer än 50 procent kvinnor även har de klart lägsta relativlönerna* (observationerna i nedre högra delen av diagram 7.9) medan de mansdominerade sektorerna alla har relativlöner över 100, med undantag av två sektorer som ligger strax under 100.

Bland tjänstemän är sambandet mellan kön och lön inte lika tydligt. En närmare granskning visar dock att det bara är tre sektorer som avviker. Det är sektorena *kreditinstitut, landsting och transport* varav de två första har över 50 procent kvinnor men ändå *hög relativlön* medan sektorn *transport* är mansdominerad men har *låg relativlön*. Bortses från dessa tre så syns det negativa sambandet mellan andel kvinnor och lön lika tydligt som bland arbetare.

Slutsatsen blir att det uppenbarligen finns ett *samband mellan andel kvinnor och lönenivå* inom en sektor. Det vill säga att en *hög andel kvinnor* inom ett yrke eller sektor även innebär en *låg lönenivå*. Likaså medför en hög andel män en hög lönenivå. Löneskillnaden är dock oftast liten mellan kvinnor och män med samma yrke. Detta är ofta förklaringen till varför statistiken ibland visar på stora löneskillnader som kan vara svåra att finna belägg för på enskilda arbetsplatser.

Mer om löneskillnader mellan kvinnor och män och om orsaker till dessa finns att läsa i rapporten *Varför tjänar kvinnor mindre? Handbok i lönediskriminering* (Anna Thoursie, LO 2004).

Arbetare: Andel kvinnor per sektor och sektorns medellön relativt medellön för samtliga arbetare (=100)

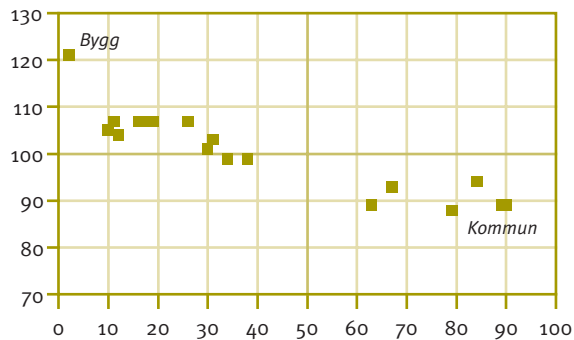

Diagram 7.9

Samtliga kvinnodominerade sektorer har låga relativlöner medan nästan alla mansdominerade har höga.

Tjänstemän: Andel kvinnor per sektor och sektorns medellön relativt medellön för samtliga tjänstemän (=100)

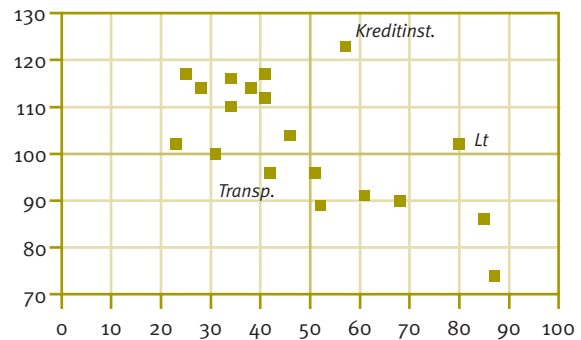

Diagram 7.10

Endast tre sektorer avviker märkbart från det negativa sambandet mellan andel kvinnor och lönenivå.

Andel kvinnor och relativ lönenivå fördelad på arbetare och tjänstemän inom 19 sektorer. År 2004

	Arbetare		Tjänstemän	
	Andel kvinnor Procent	Medellön* i procent av medellön för samtliga arbetare	Andel kvinnor Procent	Medellön** i procent av medellön för samtliga tjänstemän
Verkstadsindustri	17	107	25	117
Livsmedelsindustri	34	99	38	114
Trävaruindustri, ej möbler	12	104	31	100
Massa- och pappersindustri	16	107	34	116
Förlag, grafisk o a reproindustri	26	107	46	104
Stål- och metallverk	11	108	28	114
Övrig tillverkningsindustri	30	101	41	117
Byggindustri	2	121	23	102
Partihandel	19	105	34	110
Detaljhandel	67	93	61	91
Hotell och restaurang	63	89	52	89
Transport och kommunikation	10	105	42	96
Kreditinstitut och försäkringsbolag	57	123
Fastighetsbolag o företagsserv. m.fl.	38	99	41	112
Stat: Samtliga	31	103	51	96
Kommun: Äldre- o handikappomsorg	89	89	85	86
Kommun: Skola	79	88	68	90
Kommun: Barnomsorg	90	89	87	74
Landsting: Vård	84	94	80	102

Tabell 7.5

* Här avses medellön för samtliga arbetare, både kvinnor och män, inom respektive sektor.

** Här avses medellön för samtliga tjänstemän, både kvinnor och män, inom respektive sektor.

Löner år 2005

Lönerna förväntas fortsätta öka med drygt 3 procent men ingen minskning av lönegapet mellan arbetare och tjänstemän i sikte

Enligt LO-ekonomernas senaste konjunkturrapport beräknas lönerna öka med i genomsnitt 3,2 procent år 2005. Inom den privata sektorn väntas lönerna öka med 3,0 procent och inom den offentliga med 3,5 procent. Det vill säga något högre löneökning inom offentlig sektor.

År 2006 förväntas löneökningstakten stiga till 3,4 procent för samtliga och till 3,3 procent för privat sektor medan den inom offentlig sektor väntas ligga kvar på 3,5 procent. LO-ekonomerna räknar även med att lönerna för tjänstemän fortsätter att öka med cirka en halv procent mer än för arbetare

Konjunkturstatistik år 2000–mars 2005

Ytterligare ett sätt att få en uppfattning om hur mycket lönerna kommer att utvecklas år 2005 är att använda Medlingsinstitutets konjunkturstatistik. Denna redovisar löneutvecklingen månadsvis för arbetare och tjänstemän inom privat sektor.

Arbetare under 3 procent och tjänstemän över

Konjunkturstatistiken till och med mars år 2005 visar att löneökningstakten har planat ut under det senaste året efter att ha minskat i två år. För arbetare har löneökningstakten planat ut strax under tre procent och något över tre procent för tjänstemän. Alltså fortsatt högre takt för tjänstemän.

Observera att statistiken för främst de sista fem månaderna är preliminär och troligen kommer att justeras upp någon tiondel varefter retroaktiva löneutbetalningar kommer med i statistiken.

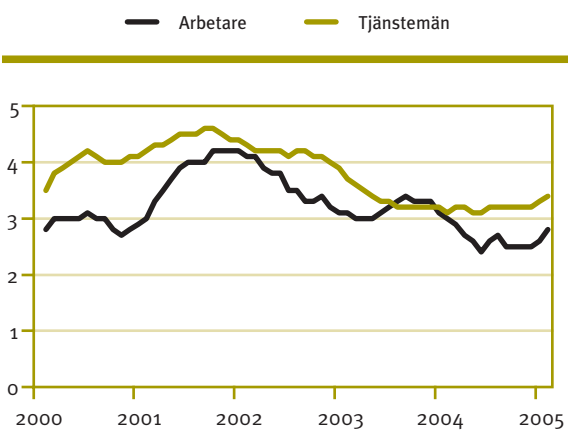
Prognos för löneökning år 2005–2006 procent

	År 2005	År 2006
Samtliga	3,2	3,4
Privat sektor	3,0	3,3
Arbetare	2,8	3,1
Tjänstemän	3,3	3,5
Tillverkningsindustri	3,1	3,2
Byggnadsindustri	2,6	3,5
Privat tjänsteproduktion	3,1	3,3
Offentlig sektor	3,5	3,5

Tabell 8.1

Källa: LO-rapporten Ekonomiska utsikter – Våren 2005

Löneökningstakt år 2000 till mars 2005 för arbetare och tjänstemän inom privat sektor. Procent. Tre månaders glidande medelvärde

Arbetarna har endast vid några korta ögonblick nått upp till tjänstemännens löneökningstakt.

Löneutveckling 20 år framåt

Hur stort blir lönegapet om 20 år om löneutvecklingen får fortsätta i samma takt som nu och vad krävs för att minska lönegapet?

Fem exempel på hur löneutvecklingen kan tänkas bli kommande 20 år visar att till synes små förändringar av löneutvecklingen ger helt olika resultat.

Exemplen redovisas i diagram 9.1–9.5. I dessa redovisas den *faktiska* löneutvecklingen år 1994–2004 och *prognosvärden* för år 2005–2024.

Nuvarande takt fortsätter

De senaste tio åren har den årliga löneökningstakten varit 3,7 procent för arbetare och 4,3 procent för tjänstemän. Om denna takt får fortsätta även kommande 20 år så kommer lönegapet mellan arbetare och tjänstemän att öka från 43 procent år 2004 till hela 60 procent år 2024. I kronor räknat innebär det att skillnaden mellan månadslönen för arbetare och tjänstemän ökar från 8 000 kronor år 2004 till hela 23 000 kronor år 2024 (se diagram 9.1).

Samma takt för alla

Ökar lönerna efter år 2004 med *lika många procent* för både arbetare och tjänstemän så innebär det att lönegapet förblir oförändrat, det vill säga 43 procent. I kronor räknat så ökar dock lönerna för tjänstemän mer och lönegapet ökar till 17 500 kronor år 2024 (se diagram 9.2).

Omvänd takt

Om arbetare och tjänstemän byter de senaste tio årens löneökningstakt med varandra så skulle alltså lönerna öka med drygt en halv procent mer för arbetare än för tjänstemän. Lönegapet skulle då *minska till 27 procent år 2024*. I kronor räknat skulle dock lönegapet fortsätta att öka och vara uppe i 11 800 kronor år 2024 (se diagram 9.3).

En procent mer till arbetare

För att lönegapet även i kronor räknat ska minska inom överskådlig tid så krävs att lönerna för arbetare ökar med en procent mer per år. Då kommer lönegapet i kronor räknat att börja *minska om*

cirka nio år. I procent minskar dock lönegapet då rejält och år 2024 skulle det krympt till 18 procent (se diagram 9.4).

Två procent mer till arbetare

För att lönegapet ska *försvinna helt* inom de närmaste 20 åren krävs att lönerna för arbetare ökar med *två procent mer* per år. Lönegapet skulle då vara helt borta redan om 18 år (se diagram 9.5).

Ren men inte falsk matematik

Dessa fem exempel på framtida löneutveckling är givetvis bara rent matematiska framskrivningar där den enda grunden för val av framtida löneökningstakt är den löneutveckling som faktiskt varit de senaste tio åren.

Exemplen visar dock att det inte är någon helt orimlig fördelning av det framtida löneutrymmet som krävs för att minska lönegapet mellan arbetare och tjänstemän.

Löneökningstakt år 2005–2024

Diagram 9.1–5 redovisar genomsnittlig månadslön för arbetare och tjänstemän år 1994–2024. För åren 1994–2004 är det de *faktiska* värdena som redovisas medan det för år 2005–2024 är *beräknade prognos*-värdena som redovisas. Dessa är beräknade med en antagen löneökningstakt som redovisas i respektive diagram.

Nuvarande löneökningstakt fortsätter Arbetare 3,7 % Tjänstemän 4,3 %

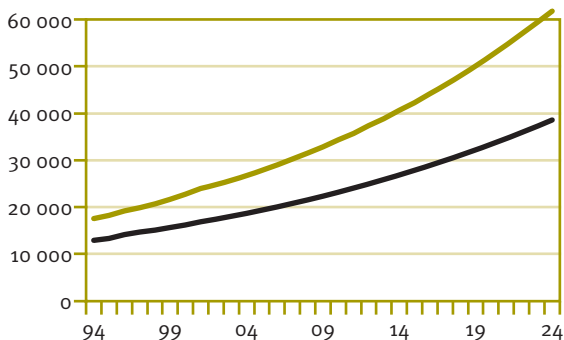

Diagram 9.1

Fortsätter nuvarande löneökningstakt så ökar lönegapet från 43 procent år 2004 till 60 procent år 2024.

Samma löneökningstakt för alla Arbetare 4,0 % Tjänstemän 4,0 %

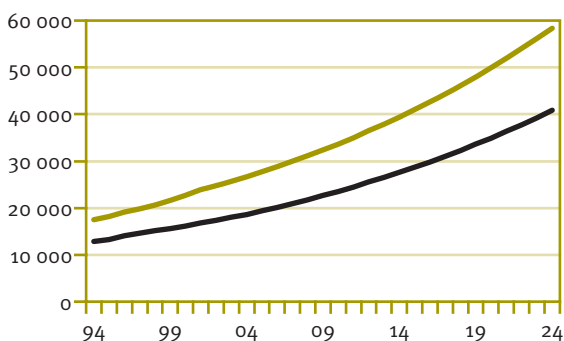

Diagram 9.2

Ökar lönerna i samma takt så förändras inte lönegapet i procent räknat men det ökar i kronor räknat.

Omvänd löneökningstakt Arbetare 4,3 % Tjänstemän 3,7 %

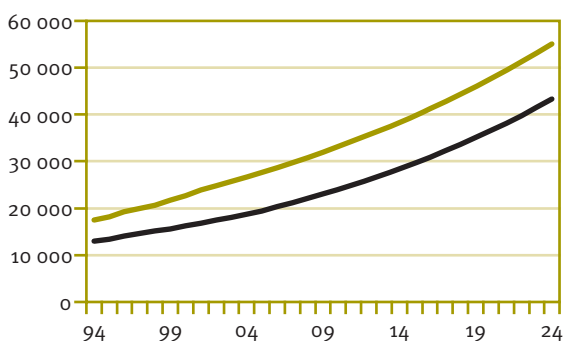

Diagram 9.3

Omvänd löneökningstakt minskar lönegapet i procent men inte i kronor.

En procent mer till arbetare Arbetare 4,0 % Tjänstemän 3,0 %

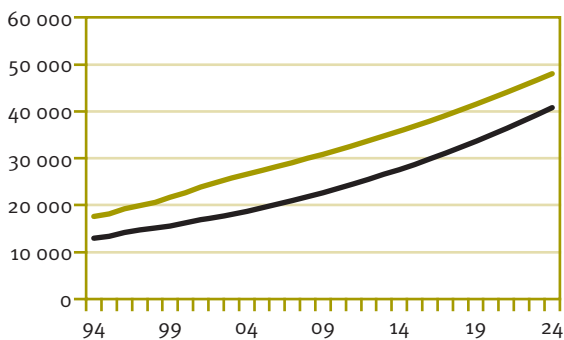

Diagram 9.4

En procent mer till arbetarna minskar lönegapet rejält i procent men långsamt i kronor räknat.

Två procent mer till arbetare Arbetare 4,0 % Tjänstemän 2,0 %

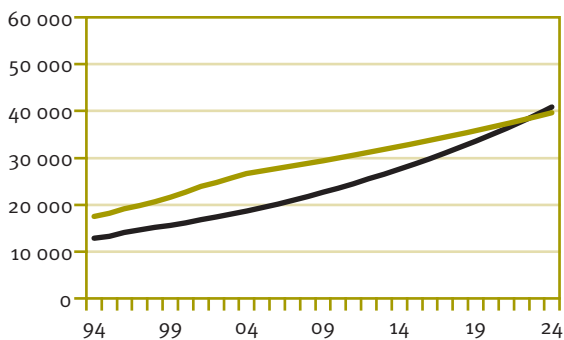

Diagram 9.5

Med två procent mer till arbetarna så försvinner lönegapet helt om 18 år.

Bilaga 1. Strukturrensning

Skillnader i lön mellan två tidpunkter kan bero på olika orsaker. I denna rapport är det den löneutveckling som beror på *centrala och lokala löneförhandlingar* som är av intresse. Förändringen av den genomsnittliga lönen påverkas dock även av så kallade *strukturella förändringar*. Med detta avses att antalet anställda inom olika yrken eller näringsgrenar förändras år från år vilket kan påverka den genomsnittliga lönenivån när den beräknas för flera yrken eller näringsgrenar. Strukturella förändringar bör därför rensas bort när lönenivåer för olika tidpunkter jämförs. Metoden för detta kallas *strukturrensning* och innebär att samma sysselsättningsvikter används alla år som jämförs. Det vill säga att antalet anställda fördelat

efter kön, yrke och näringsgren enligt år 2004 har vägts in även för åren 1994–2003.

Nedan följer ett exempel på hur löneökning inom tandvården beräknas med och utan strukturrensning.

Strukturrensning innebär helt enkelt att *antalet* tandläkare och tandsköterskor år 2 används även år 1 för beräkning av den genomsnittliga lönen för samtliga. Detta medför att löneökningen för samtliga mellan år 1 och 2 blir klart högre och mer rättvisande *med* strukturrensning än utan eftersom förändringen av antalet anställda då ”rensans” bort och därmed inte påverkar den beräknade löneökningen.

Ej strukturrensat

Yrke	År 1		År 2		Löneökning Procent	Kommentar
	Antal	Lön	Antal	Lön		
Tandsköterskor	6 500	12 700	7 000	17 400	37	Utan strukturrensning ökade lönerna i genomsnitt med 35 procent.
Tandläkare	4 000	22 700	3 000	33 600	48	
Samtliga	11 000	16 500*	10 000	22 260	35	

Observera att detta är mindre än vad lönerna ökade för tandsköterskor och tandläkare var för sig.

$$* ((6\,500 \times 12\,700) + (4\,000 \times 22\,700)) / (6\,500 + 4\,000) = 16\,500 \text{ kronor}$$

Strukturrensat för antal anställda

Yrke	År 1		År 2		Löneökning Procent	Kommentar
	Antal	Lön	Antal	Lön		
Tandsköterskor	7 000	12 700	7 000	17 400	37	Med strukturrensning av antalet anställda så blir löneökningen 42 procent vilket är ungefär mitt i mellan de 37 respektive 48 procent som lönerna ökat för tandsköterskor respektive tandläkare.
Tandläkare	3 000	22 700	3 000	33 600	48	
Samtliga	10 000	15 700**	10 000	22 260	42	

$$** ((7\,000 \times 12\,700) + (3\,000 \times 22\,700)) / (7\,000 + 3\,000) = 15\,700 \text{ kronor}$$

Standardvägning

Nedan följer ett exempel på hur en standardvägning beräknas för en grupp bestående av sjuksköterskor och läkare.

Ej standardvägt

		Antal	Lön	Kvinnors lön i procent av mäns lön	Kommentar
Sjuksköterskor	Kvinnor	56 574	21 231	99	<i>Utan standardvägning</i> motsvarar kvinnornas lön i genomsnitt 64 procent av männens lön (23 701 / 37 323). Observera att detta är betydligt lägre än vad som gäller för sjuksköterskor och läkare var för sig.
	Män	5 476	21 412		
Läkare	Kvinnor	8 469	40 200	91	
	Män	12 312	44 400		
Samtliga	Kvinnor	65 043	23 701	64	
	Män	17 788	37 323		

Standardvägt enligt standardpopulationsmetoden

		Antal	Lön	Kvinnors lön i procent av mäns lön	Kommentar
Sjuksköterskor	Kvinnor	31 025 *	21 231	99	<i>Med standardvägning</i> motsvarar kvinnornas lön i genomsnitt 96 procent av männens lön. Det är cirka mitt i mellan vad som gäller för sjuksköterskor och läkare var för sig.
	Män	31 025 *	21 412		
Läkare	Kvinnor	10 391 **	40 200	91	
	Män	10 391 **	44 400		
Samtliga	Kvinnor	41 416 ***	25 990	96	
	Män	41 416 ***	27 179		

* $(56\,574 + 5\,476) / 2 = 31\,025$

** $(8\,469 + 12\,312) / 2 = 10\,391$

*** $31\,025 + 10\,391 = 41\,416$

Exemplet visar att när flera yrkesgrupper summeras så kan detta ge en missvisande löneskillnad mellan olika delgrupper, i detta fall kvinnor och män. Ett standardvägt resultat kan då visa hur *antalet* kvinnor och män inom respektive yrke påverkar lönen för samtliga.

Som *vägningstal*, standardpopulation, har i detta exempel använts (*antal kvinnor + antal män*) / 2, vilket alltså ger lika många kvinnor och män inom respektive yrke.

Notera att förutom standardvägning efter yrke så kan man standardväga efter ytterligare faktorer, till exempel ålder, utbildning eller yrkeserfarenhet, om det finns uppgifter för dessa variabler.

Statistikens tillförlitlighet

De löner och löneökningar som redovisas i rapporten är *skattningar* av de "sanna" värdena. En skillnad mellan en skattning och det sanna värdet beror på olika osäkerhetskällor.

Bortfall, urvalsfel och mätfel är de vanligaste osäkerhetskällorna. Storleken på dessa kan dock beräknas. Beräkningarna visar att osäkerheten för en skattad *lönenivå* oftast är liten, bara 100–200 kronor upp eller ner. Osäkerheten för en skattad *löneökning* är större. För de löneökningstal som redovisas här är osäkerheten beräknad till *en procentenhet upp eller ner*. Det vill säga att en skattad löneökning bör tolkas som att den sanna löneökningen är lika med den *skattade löneökningen plus/minus en procentenhet*.

Exempel: Skattad löneökning år 2003 för arbetare inom verkstadsindustrin: 3,7 procent. Felmarginal: ± 1 procentenhet.

Sann löneökning ligger sannolikt inom intervallet $3,7 \pm 1$ procent. Det vill säga mellan 2,7–4,7 procent.

För *stat, kommun och landsting* är den statistiska osäkerheten mindre än inom privat sektor. Detta beroende på att lönestatistiken för de offentliga sektorerna bygger på *totalundersökningar* av samtliga anställda inom respektive sektor. Något urvalsfel förekommer därmed inte. Bortfall och

olika typer av mätfel kan dock förekomma men dessa går inte att beräkna lika enkelt som urvalsfel.

För *privat sektor* används dock en *urvalsundersökning* vilket innebär att lönerna inom ett urval av företag undersöks och utifrån dessa skattas lönerna för samtliga anställda inom den privata sektorn.

En annan typ av osäkerhetskälla är *företag som byter näringsgren eller sektor*. Detta kan påverka lönenivån i både den näringsgren företaget lämnat såväl som i den som företaget kommer till. Exempel på detta är när Ericsson säljer ut delar av sin IT-verksamhet. Så länge verksamheten finns kvar hos Ericsson så tillhör den SNI 32 Teleproduktindustrin men när den säljs ut och blir ett fristående företag så tillhör det SNI 72 Datakonsulter.

Oregelbunden lönerrevision är också en osäkerhetskälla. Den innebär att löneförhandlingar och därpå följande lönerrevisioner inte alltid sker vid samma tidpunkt varje år. Däremot är lönestrukturstatistiken mycket regelbunden. Detta är ofta förklaringen till ovanligt små eller stora löneökningar mellan två närliggande år inom enskilda sektorer. Över en längre tidsperiod är detta dock ett mindre problem.

Stat och landsting – missvisande löneökning

Beräkning av löneökningar år 2004 är i några fall missvisande. Det gäller främst för sektorerna *stat och landsting* och därmed även för hela offentlig sektor. För såväl stat som landsting så är det avtalsperiodernas förläggning som stämmer dåligt med lönestatistikens mättdpunkter. Detta medför att delar av de löneökningar som borde redovisats år 2004 istället redovisas i statistiken gällande år 2003 eller 2005.

Inom *statlig sektor* så började en ny avtalsperiod och ett nytt centralt avtal att gälla från och med oktober år 2004. Efter detta ska dock förhandlingar på lokal nivå hållas innan löner enligt det nya avtalet är fastställda och kan betalas ut. Utbetalning av nya löner sker därför troligen först

någon gång under år 2005 och kom följaktligen inte med i statistiken gällande år 2004.

Inom sektorn *landsting* så gällde den senaste avtalsperioden år 2003–2004 men inom flera landsting betalades *hela avtalsperiodens löneökningen ut redan år 2003* varför lönerna ökat betydligt mindre år 2004. För samtliga anställda inom sektorn landsting så ökade lönerna år 2003 med 4,2 procent och för år 2004 med 2,4 procent. För båda åren tillsammans ökade lönerna 6,7 procent vilket blir 3,3 procent i genomsnittlig årstakt. I rapporten används dock de årliga löneökningstalen för respektive år och inte genomsnittlig årstakt.

Månadslön (grundlön) och löneutveckling år 2004

Bilaga 2a. Arbetare

Sektor		Arbetare		Löneutveckling. Procent				
		Antal	Månadslön	2004	2000–2004		1994–2004	
					Totalt	Årstakt	Totalt	Årstakt
Samtliga sektorer	Män	863 700	19 800	3,1	14,4	3,4	44,7	3,8
	Kvinnor	722 700	17 000	3,4	15,5	3,7	43,4	3,7
	Totalt	1 585 400	18 700	3,2	14,9	3,5	44,1	3,7
Privat sektor	Män	779 900	20 000	3,1	14,3	3,4	44,9	3,8
	Kvinnor	342 800	17 300	3,6	15,2	3,6	47,6	4,0
	Totalt	1 121 600	19 400	3,2	14,5	3,4	45,5	3,8
D Tillverkningsindustri	Män	305 200	19 900	3,0	13,3	3,2	43,7	3,7
	Kvinnor	82 600	18 100	3,3	13,6	3,2	42,3	3,6
	Totalt	387 600	19 500	3,0	13,3	3,2	43,6	3,7
28–35 Verkstadsindustri	Män	147 500	20 100	3,1	13,8	3,3	45,1	3,8
	Kvinnor	30 200	18 600	3,5	13,3	3,2	43,6	3,7
	Totalt	177 700	19 900	3,1	13,9	3,3	45,3	3,8
15+16 Livsmedels-, dryckes- och tobaksindustri	Män	28 000	18 900	2,0	11,0	2,6	38,5	3,3
	Kvinnor	14 600	17 300	3,7	15,8	3,7	38,0	3,3
	Totalt	42 500	18 400	2,2	12,2	2,9	38,0	3,3
20 Trävaruindustri, ej möbler	Män	23 200	19 500	3,7	16,3	3,8	45,5	3,8
	Kvinnor	3 100	18 400	4,1	16,6	3,9	47,1	3,9
	Totalt	26 300	19 400	3,7	16,2	3,8	45,6	3,8
21 Massa- och pappersindustri	Män	22 000	20 200	3,0	13,4	3,2	40,7	3,5
	Kvinnor	4 200	18 500	3,1	13,4	3,2	39,0	3,4
	Totalt	26 300	19 900	3,0	13,4	3,2	40,4	3,5
22 Förlag; grafisk o a reproindustri	Män	9 500	20 500	3,1	15,3	3,6	43,5	3,7
	Kvinnor	3 400	18 700	3,4	14,5	3,5	47,6	4,0
	Totalt	12 900	19 900	3,3	15,1	3,6	44,6	3,8
27 Stål- och metallverk	Män	20 200	20 100	2,4	9,9	2,4	42,3	3,6
	Kvinnor	2 400	19 300	3,7	12,0	2,9	46,2	3,9
	Totalt	22 600	20 000	2,5	10,2	2,4	42,7	3,6
Övrig tillverkningsindustri 23+24+25+26+36+37	Män	51 400	19 300	3,3	12,0	2,9	42,8	3,6
	Kvinnor	22 100	17 700	2,8	12,5	3,0	41,1	3,5
	Totalt	73 300	18 900	3,2	11,9	2,9	42,1	3,6
F Byggindustri	Män	123 100	22 600	2,9	14,3	3,4	41,8	3,6
	Kvinnor	2 900	18 700	-1,5*	15,6	3,7	48,2	4,0
	Totalt	125 900	22 500	2,8	14,3	3,4	41,8	3,6
G Parti- och detaljhandel; reparation	Män	122 600	19 300	3,2	16,1	3,8	48,8	4,1
	Kvinnor	118 600	17 100	4,6	17,5	4,1	47,9	4,0
	Totalt	241 200	18 400	3,9	16,9	4,0	48,9	4,1
51 Partihandel	Män	41 400	20 200	4,5	17,9	4,2	52,8	4,3
	Kvinnor	9 700	18 600	5,5	16,1	3,8	55,0	4,5
	Totalt	51 100	19 900	4,7	17,6	4,1	53,2	4,4
52 Detaljhandel	Män	48 800	18 300	3,2	15,4	3,6	46,7	3,9
	Kvinnor	101 300	16 900	4,5	17,8	4,2	47,4	4,0
	Totalt	150 100	17 400	4,1	17,3	4,1	48,0	4,0
H Hotell och restaurang	Män	29 300	16 900	3,0	13,8	3,3	43,3	3,7
	Kvinnor	48 900	16 500	3,9	16,1	3,8	46,7	3,9
	Totalt	78 200	16 700	3,6	15,2	3,6	45,3	3,8
I Transport- och kommunikationer	Män	87 000	19 700	3,7	14,6	3,5	46,1	3,9
	Kvinnor	9 800	18 600	3,4	15,1	3,6	41,4	3,5
	Totalt	96 800	19 600	3,7	14,7	3,5	45,7	3,8

Sektor		Arbetare		Löneutveckling, Procent				
		Antal	Månadslön	2004	2000–2004		1994–2004	
					Totalt	Årstakt	Totalt	Årstakt
J Kreditinstitut och försäkringsbolag	Män
	Kvinnor
	Totalt
K Företagstjänster m m (t ex bevakning o städning)	Män	60 500	19 400	3,5	15,7	3,7	41,5	3,5
	Kvinnor	36 400	16 400	- 0,5*	9,9	2,4	37,1	3,2
	Totalt	97 000	18 400	2,5*	14,5	3,4	41,1	3,5
M Utbildning	Män	1 200	18 400
	Kvinnor	3 400	17 000
	Totalt	4 600	17 400
N Hälso- och sjukvård	Män	3 800	17 800
	Kvinnor	13 200	17 600
	Totalt	17 200	17 800
O Andra samhällliga och personliga tjänster	Män	22 200	19 100	3,1	14,5	3,4	40,6	3,5
	Kvinnor	20 700	17 800	3,4	14,5	3,5	51,8	4,3
	Totalt	42 900	18 500	3,3	14,3	3,4	43,5	3,7
Privat tjänsteproduktion (G+H+I+J+K+M+N+O)	Män	326 600	19 200	3,3	15,2	3,6	46,0	3,9
	Kvinnor	252 000	17 100	3,9	15,9	3,8	48,5	4,0
	Totalt	577 800	18 400	3,4	15,5	3,7	47,0	3,9
Offentlig sektor	Män	83 800	17 600	3,2	15,9	3,8	43,1	3,7
	Kvinnor	379 900	16 700	3,2	15,9	3,7	39,8	3,4
	Totalt	463 800	16 900	3,4	16,1	3,8	40,4	3,5
Statlig sektor	Män	13 400	19 900	2,0*	14,8	3,5	44,2	3,7
	Kvinnor	6 200	17 600	2,0*	13,1	3,1	41,0	3,5
	Totalt	19 700	19 200	2,0*	14,2	3,4	43,4	3,7
Kommunal sektor	Män	59 000	17 200	3,5	16,3	3,9	43,0	3,6
	Kvinnor	323 900	16 600	3,3	15,8	3,7	39,1	3,4
	Totalt	383 000	16 700	3,5	16,2	3,8	39,7	3,4
Äldre- och handikappomsorg	Män	26 800	16 300	3,6	16,6	3,9	42,6	3,6
	Kvinnor	214 900	16 700	3,0	16,0	3,8	39,4	3,4
	Totalt	241 700	16 700	3,3	16,3	3,9	39,7	3,4
Skola	Män	4 100	17 300	3,1	15,3	3,6	39,9	3,4
	Kvinnor	15 200	16 100	3,3	15,2	3,6	37,3	3,2
	Totalt	19 300	16 300	3,3	15,1	3,6	38,3	3,3
Barnomsorg	Män	7 200	16 100	4,2	17,5	4,1	42,0	3,6
	Kvinnor	64 200	16 600	4,3	16,1	3,8	38,8	3,3
	Totalt	71 500	16 600	4,6	16,9	4,0	39,1	3,4
Landstingskommunal sektor	Män	11 400	17 400	3,1	15,5	3,7	42,7	3,6
	Kvinnor	49 700	17 400	2,8	16,3	3,8	43,7	3,7
	Totalt	61 100	17 400	2,9	16,2	3,8	43,6	3,7
Vård	Män	7 800	17 500	3,1	15,6	3,7	44,9	3,8
	Kvinnor	40 000	17 600	2,9	16,6	3,9	44,9	3,8
	Totalt	47 800	17 600	3,0	16,5	3,9	45,1	3,8

.. Uppgift ej tillgänglig eller för osäker för att redovisas

* Osäker skattning på grund, bortfall, mätfel, rotation i urvalet eller försenad lönerevision

Månadslön (grundlön) och löneutveckling år 2004

Bilaga 2b. Tjänstemän

Sektor		Tjänstemän		Löneutveckling. Procent					
		Antal	Månadslön	2004	2000–2004		1994–2004		
					Totalt	Årstakt	Totalt	Årstakt	
Samtliga sektorer	Män	905 100	30 300	3,9	16,8	4,0	51,6	4,2	
	Kvinnor	1 015 700	23 400	3,4	18,1	4,2	52,0	4,3	
	Totalt	1 921 300	26 600	3,6	17,3	4,1	51,9	4,3	
Privat sektor	Män	693 500	31 300	4,3	16,9	4,0	52,7	4,3	
	Kvinnor	535 700	23 900	4,0	18,4	4,3	54,5	4,4	
	Totalt	1 229 700	28 100	4,0	17,4	4,1	53,7	4,4	
D Tillverkningsindustri	Män	176 300	32 800	4,5	17,9	4,2	56,8	4,6	
	Kvinnor	79 700	25 800	4,6	20,5	4,8	65,0	5,1	
	Totalt	256 200	30 600	4,3	18,3	4,3	58,2	4,7	
28–35 Verkstadsindustri	Män	107 200	32 800	3,9	17,3	4,1	57,8	4,7	
	Kvinnor	35 100	26 000	3,9	21,4	5,0	67,5	5,3	
	Totalt	142 300	31 100	3,7	17,9	4,2	59,3	4,8	
15+16 Livsmedels-, dryckes- och tobaksindustri	Män	11 200	34 000	4,2*	24,1	5,5	65,1	5,1	
	Kvinnor	7 000	24 700	4,2*	21,1	4,9	66,4	5,2	
	Totalt	18 200	30 400	4,2*	23,6	5,4	65,7	5,2	
20 Trävaruindustri, ej möbler	Män	4 900	28 800	5,9	15,7	3,7	45,4	3,8	
	Kvinnor	2 200	21 700	1,9*	17,3	4,1	51,9	4,3	
	Totalt	7 100	26 600	4,3	15,7	3,7	47,3	3,9	
21 Massa- och pappersindustri	Män	7 500	33 900	5,6	17,7	4,2	54,5	4,4	
	Kvinnor	3 800	25 200	5,9	20,0	4,7	64,2	5,1	
	Totalt	11 300	31 000	5,8	18,3	4,3	57,4	4,6	
22 Förlag; grafisk o a reproindustri	Män	11 300	29 700	7,6	17,4	4,1	47,3	3,9	
	Kvinnor	9 700	25 300	6,3	18,2	4,3	56,9	4,6	
	Totalt	21 000	27 800	7,3	18,3	4,3	51,8	4,3	
27 Stål- och metallverk	Män	6 400	33 000	6,1	19,1	4,5	56,5	4,6	
	Kvinnor	2 500	24 500	6,1	17,8	4,2	60,1	4,8	
	Totalt	8 900	30 500	5,9	17,3	4,1	55,3	4,5	
Övrig tillverkningsindustri 23+24+25+26+36+37	Män	26 000	34 000	4,8	18,3	4,3	56,8	4,6	
	Kvinnor	18 000	27 100	5,2	20,6	4,8	67,6	5,3	
	Totalt	44 100	31 100	4,3	18,5	4,3	57,8	4,7	
F Byggindustri	Män	34 200	28 900	4,0	18,9	4,4	38,0	3,3	
	Kvinnor	10 400	23 200	4,0	26,3	6,0	59,5	4,8	
	Totalt	44 600	27 300	4,1	19,3	4,5	41,7	3,5	
G Parti- och detaljhandel; reparation	Män	119 300	30 300	2,7	17,0	4,0	46,8	3,9	
	Kvinnor	79 000	23 800	4,3	19,2	4,5	55,1	4,5	
	Totalt	198 400	27 700	2,7	17,8	4,2	50,2	4,2	
51 Partihandel	Män	79 800	31 800	2,9	15,2	3,6	46,7	3,9	
	Kvinnor	40 200	24 700	2,9	19,9	4,6	56,5	4,6	
	Totalt	120 000	29 400	2,1	16,7	3,9	50,1	4,1	
52 Detaljhandel	Män	21 500	26 400	2,3	20,5	4,8	45,8	3,8	
	Kvinnor	33 100	22 900	7,0	18,0	4,2	52,8	4,3	
	Totalt	54 700	24 200	4,8	18,6	4,4	49,6	4,1	
H Hotell och restaurang	Män	7 300	24 900	8,3	21,5	5,0	46,2	3,9	
	Kvinnor	8 000	22 500	6,1	18,4	4,3	51,1	4,2	
	Totalt	15 300	23 700	7,2	20,3	4,7	49,8	4,1	
I Transport- och kommunikationer	Män	73 800	27 700	2,6*	13,1	3,1	65,2	5,1	
	Kvinnor	53 100	22 400	0,9*	16,1	3,8	45,5	3,8	
	Totalt	126 900	25 500	1,6*	14,9	3,5	57,4	4,6	

Sektor		Tjänstemän		Löneutveckling, Procent				
		Antal	Månadslön	2004	2000–2004		1994–2004	
					Totalt	Årstakt	Totalt	Årstakt
J Kreditinstitut och försäkringsbolag	Män	33 300	40 600	3,5	14,4	3,4	76,9	5,9
	Kvinnor	44 800	27 000	3,8	17,4	4,1	65,4	5,2
	Totalt	78 100	32 800	3,1	15,7	3,7	73,1	5,6
K Företagstjänster m m (t ex datakonsulter o bevakning)	Män	161 600	33 200	6,9	18,0	4,2	49,7	4,1
	Kvinnor	111 100	25 100	5,2	17,8	4,2	52,5	4,3
	Totalt	272 800	29 900	6,6	17,9	4,2	51,4	4,2
M Utbildning	Män	14 200	24 900
	Kvinnor	30 000	21 400
	Totalt	44 200	22 400
N Hälso- och sjukvård	Män	18 900	26 400
	Kvinnor	67 500	21 500	3,4	22,2	5,1	51,3	4,2
	Totalt	86 500	22 500	2,3	21,6	5,0	52,4	4,3
O Andra samhällliga och personliga tjänster	Män	33 900	27 200	3,4	17,2	4,1	46,3	3,9
	Kvinnor	43 500	22 600	3,2	19,6	4,6	49,4	4,1
	Totalt	77 300	24 600	2,9	17,7	4,2	46,5	3,9
Privat tjänsteproduktion (G+H+I+J+K+M+N+O)	Män	462 300	31 000	4,3	16,4	3,9	52,6	4,3
	Kvinnor	437 000	23 600	3,9	17,9	4,2	52,5	4,3
	Totalt	899 500	27 400	4,0	17,0	4,0	53,1	4,4
Offentlig sektor	Män	211 600	27 200	2,5	16,4	3,9	47,6	4,0
	Kvinnor	480 000	22 700	2,7	17,7	4,2	49,2	4,1
	Totalt	691 600	24 100	2,7	17,1	4,0	48,2	4,0
Statlig sektor	Män	91 800	27 700	2,0*	15,3	3,6	48,7	4,0
	Kvinnor	94 200	23 300	2,0*	18,0	4,2	49,8	4,1
	Totalt	186 000	25 500	2,0*	16,2	3,8	48,3	4,0
Kommunal sektor	Män	87 000	23 800	3,2	17,6	4,1	43,5	3,7
	Kvinnor	257 100	22 100	3,3	18,4	4,3	47,0	3,9
	Totalt	344 000	22 500	3,3	18,1	4,2	46,0	3,9
Äldre- och handikappomsorg	Män	5 200	22 600	3,1	18,7	4,4	52,5	4,3
	Kvinnor	29 100	23 100	2,9	19,2	4,5	57,5	4,6
	Totalt	34 300	23 000	3,0	19,2	4,5	56,8	4,6
Skola	Män	48 100	24 200	3,1	17,8	4,2	42,2	3,6
	Kvinnor	100 100	23 700	3,2	18,1	4,2	45,2	3,8
	Totalt	148 200	23 900	3,2	17,9	4,2	44,0	3,7
Barnomsorg	Män	8 900	18 600	3,9	19,0	4,4	42,9	3,6
	Kvinnor	61 800	19 800	3,7	20,9	4,9	48,1	4,0
	Totalt	70 700	19 700	3,9	20,6	4,8	47,6	4,0
Landstingskommunal sektor	Män	32 900	34 700	2,4	16,7	3,9	52,9	4,3
	Kvinnor	128 700	23 600	2,3	16,1	3,8	52,8	4,3
	Totalt	161 600	25 900	2,3	16,1	3,8	52,5	4,3
Vård	Män	25 000	37 100	2,1	16,8	4,0	51,3	4,2
	Kvinnor	97 800	24 600	2,2	16,2	3,8	53,4	4,4
	Totalt	122 800	27 200	2,2	16,2	3,8	52,5	4,3

.. Uppgift ej tillgänglig eller för osäker för att redovisas

* Osäker skattning på grund, bortfall, mätfel, rotation i urvalet eller försenad lönerevision

Månadslön (grundlön) och löneutveckling år 2004

Bilaga 2c. Samtliga anställda

Sektor		Samtliga anställda		Löneutveckling. Procent				
		Antal	Månadslön	2004	2000–2004		1994–2004	
					Totalt	Årstakt	Totalt	Årstakt
Samtliga sektorer	Män	1 768 800	25 200	3,6	15,9	3,7	48,9	4,1
	Kvinnor	1 738 400	20 700	3,4	17,2	4,0	49,0	4,1
	Totalt	3 506 700	23 000	3,4	16,4	3,9	48,9	4,1
Privat sektor	Män	1 473 400	25 300	3,8	15,8	3,7	49,3	4,1
	Kvinnor	878 500	21 400	3,9	17,4	4,1	52,3	4,3
	Totalt	2 351 300	23 900	3,7	16,3	3,8	50,4	4,2
D Tillverkningsindustri	Män	481 500	24 600	3,7	15,5	3,7	49,8	4,1
	Kvinnor	162 300	21 900	4,1	17,5	4,1	54,6	4,5
	Totalt	643 800	23 900	3,7	15,8	3,7	50,7	4,2
28–35 Verkstadsindustri	Män	254 700	25 500	3,5	15,7	3,7	51,7	4,3
	Kvinnor	65 300	22 600	3,8	18,2	4,3	57,5	4,6
	Totalt	320 000	24 900	3,4	16,1	3,8	52,8	4,3
15+16 Livsmedels-, dryckes- och tobaksindustri	Män	39 200	23 200	2,9	16,1	3,8	48,5	4,0
	Kvinnor	21 600	19 700	3,9	17,9	4,2	48,3	4,0
	Totalt	60 700	22 000	3,0	16,6	3,9	48,3	4,0
20 Trävaruindustri, ej möbler	Män	28 100	21 200	4,2	16,1	3,8	45,4	3,8
	Kvinnor	5 300	19 800	3,1	16,9	4,0	49,2	4,1
	Totalt	33 400	21 000	3,9	16,0	3,8	46,0	3,9
21 Massa- och pappersindustri	Män	29 500	23 700	3,9	14,9	3,5	45,4	3,8
	Kvinnor	8 000	21 700	4,6	16,9	4,0	51,9	4,3
	Totalt	37 600	23 200	4,1	15,3	3,6	46,8	3,9
22 Förlag; grafisk o a reproindustri	Män	20 800	25 500	5,9	16,6	3,9	45,9	3,8
	Kvinnor	13 100	23 600	5,7	17,4	4,1	54,9	4,5
	Totalt	33 900	24 800	6,1	17,3	4,1	49,5	4,1
27 Stål- och metallverk	Män	26 600	23 200	3,6	12,9	3,1	46,9	3,9
	Kvinnor	4 900	22 000	5,0	15,2	3,6	53,8	4,4
	Totalt	31 500	23 000	3,8	12,7	3,0	47,2	3,9
Övrig tillverkningsindustri 23+24+25+26+36+37	Män	77 400	24 200	4,0	14,9	3,5	49,1	4,1
	Kvinnor	40 100	21 900	4,1	16,9	4,0	54,6	4,5
	Totalt	117 400	23 500	3,7	15,1	3,6	49,5	4,1
F Byggindustri	Män	157 300	24 000	3,2	15,5	3,7	40,8	3,5
	Kvinnor	13 300	22 200	3,0	24,2	5,6	57,3	4,6
	Totalt	170 500	23 800	3,2	15,8	3,7	41,7	3,6
G Parti- och detaljhandel; reparation	Män	241 900	24 700	2,9	16,7	3,9	47,6	4,0
	Kvinnor	197 600	19 800	4,5	18,3	4,3	51,3	4,2
	Totalt	439 600	22 600	3,2	17,4	4,1	49,6	4,1
51 Partihandel	Män	121 200	27 800	3,3	15,9	3,7	48,2	4,0
	Kvinnor	49 900	23 500	3,3	19,3	4,5	56,3	4,6
	Totalt	171 100	26 600	2,7	16,9	4,0	50,8	4,2
52 Detaljhandel	Män	70 300	20 800	2,8	17,4	4,1	46,3	3,9
	Kvinnor	134 400	18 400	5,2	17,9	4,2	49,0	4,1
	Totalt	204 800	19 200	4,3	17,8	4,2	48,6	4,0
H Hotell och restaurang	Män	36 600	18 500	4,4	15,8	3,7	44,0	3,7
	Kvinnor	56 900	17 300	4,3	16,5	3,9	47,5	4,0
	Totalt	93 500	17 800	4,3	16,3	3,8	46,2	3,9
I Transport- och kommunikationer	Män	160 800	23 400	3,1*	13,8	3,3	55,9	4,5
	Kvinnor	62 900	21 800	1,2*	15,9	3,8	45,0	3,8
	Totalt	223 700	23 000	2,4*	14,8	3,5	52,9	4,3

Sektor		Samtliga anställda		Löneutveckling, Procent				
		Antal	Månadslön	2004	2000–2004		1994–2004	
					Totalt	Årstakt	Totalt	Årstakt
J Kreditinstitut och försäkringsbolag	Män	33 300	40 600	3,5	14,4	3,4	76,9	5,9
	Kvinnor	45 700	26 800	5,3	19,1	4,5	67,8	5,3
	Totalt	78 100	32 800	3,1	15,7	3,7	73,1	5,6
K Företagstjänster m m (t ex datakonsulter o bevakning)	Män	222 100	29 400	6,3	17,6	4,1	48,2	4,0
	Kvinnor	147 500	22 900	4,1	16,3	3,9	49,5	4,1
	Totalt	369 800	26 900	5,8	17,3	4,1	49,4	4,1
M Utbildning	Män	15 400	24 400	2,6	9,1	2,2	54,8	4,5
	Kvinnor	33 400	21 000	5,3	7,7	1,9	57,1	4,6
	Totalt	48 800	21 900	4,2	6,3	1,5	52,7	4,3
N Hälso- och sjukvård	Män	22 700	25 000
	Kvinnor	80 800	20 900	3,3	21,0	4,9	50,3	4,2
	Totalt	103 600	21 800	2,1*	20,4	4,8	50,9	4,2
O Andra samhällsliga och personliga tjänster	Män	56 100	24 000	3,3	16,4	3,9	44,5	3,7
	Kvinnor	64 200	21 100	3,3	18,2	4,3	50,0	4,1
	Totalt	120 200	22 400	3,0	16,7	3,9	45,6	3,8
Privat tjänsteproduktion (G+H+I+J+K+M+N+O)	Män	788 900	26 100	4,0	16,0	3,8	50,5	4,2
	Kvinnor	689 000	21 200	3,9	17,3	4,1	51,3	4,2
	Totalt	1 477 300	23 900	3,8	16,6	3,9	51,2	4,2
Offentlig sektor	Män	295 400	24 500	2,6	16,3	3,8	46,6	3,9
	Kvinnor	859 900	20 100	2,9	17,0	4,0	45,6	3,8
	Totalt	1 155 400	21 200	2,9	16,8	3,9	45,6	3,8
Statlig sektor	Män	105 200	26 700	2,0	15,3	3,6	48,2	4,0
	Kvinnor	100 400	22 900	2,0	17,7	4,2	49,3	4,1
	Totalt	205 800	24 900	2,0	16,1	3,8	47,9	4,0
Kommunal sektor	Män	146 000	21 100	3,3	17,2	4,0	43,3	3,7
	Kvinnor	581 000	19 000	3,3	17,1	4,0	43,1	3,6
	Totalt	727 000	19 500	3,4	17,2	4,1	43,1	3,6
Äldre- och handikappomsorg	Män	31 900	17 300	3,5	17,0	4,0	44,6	3,8
	Kvinnor	244 000	17 500	3,0	16,5	3,9	42,0	3,6
	Totalt	276 000	17 500	3,2	16,8	4,0	42,3	3,6
Skola	Män	52 200	23 700	3,1	17,7	4,2	42,0	3,6
	Kvinnor	115 300	22 700	3,2	17,8	4,2	44,4	3,7
	Totalt	167 500	23 000	3,2	17,7	4,2	43,5	3,7
Barnomsorg	Män	16 200	17 500	4,0	18,4	4,3	42,5	3,6
	Kvinnor	126 000	18 200	4,0	18,6	4,4	43,6	3,7
	Totalt	142 200	18 100	4,2	18,9	4,4	43,6	3,7
Landstingskommunal sektor	Män	44 300	30 200	2,5	16,5	3,9	51,3	4,2
	Kvinnor	178 400	21 900	2,4	16,1	3,8	50,7	4,2
	Totalt	222 600	23 600	2,4	16,1	3,8	50,6	4,2
Vård	Män	32 800	32 400	2,3	16,7	3,9	50,4	4,2
	Kvinnor	137 800	22 600	2,3	16,3	3,8	51,4	4,2
	Totalt	170 600	24 500	2,3	16,3	3,8	50,9	4,2

.. Uppgift ej tillgänglig eller för osäker för att redovisas

* Osäker skattning på grund, bortfall, mätfel, rotation i urvalet eller försenad lönerevision

Lönerapport år 2005

De senaste tio åren har lönerna ökat betydligt *mer för tjänstemän än för arbetare*. År 2004 var inget undantag.

Medellönen för *arbetare* är 18 700 kronor i månaden och för *tjänstemän* 26 600 kronor. Lönegapet mellan arbetare och tjänstemän är därmed hela 8 000 kronor. Fördelat på privat och offentlig sektor så är skillnaderna till och med ännu större.

Hur stort kan lönegapet bli om nuvarande löneutveckling får fortsätta och hur ska framtidens löneutrymme fördelas för att lönegapet ska minska eller kanske helt försvinna inom överskådlig tid?

Mellan *kvinnor och män* tycks i alla fall inte lönegapet bli större. Det tycks å andra sidan inte heller minska nämnvärt då de yrken kvinnor jobbar inom alltjämt har betydligt lägre löner än de yrken män föredrar.

LOs årliga lönerapport redogör för löner och löneutveckling för arbetare och tjänstemän samt för kvinnor och män inom olika sektorer och näringsgrenar på den svenska arbetsmarknaden.

För ytterligare information,
kontakta Mats Larsson, telefon 08-796 28 11.